Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 209 (14014) | 1975 оной сентябриин 6, суббото | Сэн 2 мүнгэн.

...КОМСОМОЛОЙ ТООСООТО ҺУНГАЛТЫН СУГЛААНУУД

Республикымнай комсомолой эхин организацинуудта, ...гүүдтэ тоосоото һунгалтын суглаанууд болож эхил... Эдэ суглаанууд гол түлэб сентябрь, октябрь һара... үнгэргэгдэхэ ёһотой. Тиихэдэ Улаан-Үдын город... районно болон областной комсомольско конферен... октябрь ба декабрь һарануудта зарлагдахаар ха... ...гданхай.

...һэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүр... түлөө ехэ тэмсэлэй, КПСС-эй XXV съездые нэрэ... солотойгоор угтахын түлөө үргэнөөр дэлгэрһэн бүгэ... ...адай мүрысөөнэй оршон байдалда тоосоото һунгал... ...нэ кампани үнгэргэгдэжэ эхилбэ. Эдэ суглаанууд ...комсомолой документнүүдые һэлгэжэ байһан үедэ ... байһаниинь угаа удхатай хэрэг болоно.

КПСС-эй XXIV съездын хараа шугамые, ВЛКСМ-эй ...II съезд дээрэ партиин ЦК-гай Генеральна секретарь ...эр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ соо табигдаһан зо...уудые, мүн комсомолой XVII съездын шиидхэбэ...үүдые бэелүүлэн, республикын комсомольско органи...нууд тоосоото үедэ ажал ябуулгаяа нилээд һайжа...аа гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Комсомолшуудые, за...үетэнние үзэл сурталай талаар хатуужанги байхаар ...жүүлхэ. ВЛКСМ-эй гэшүүдэй ажалай болон поли...ескэ эдэбхиие дээшэлүүлхэ талаар энэ хугасаада ехэ ...хэгдээ гээшэ. Энэ ушарта комсомолой документ...ые һэлгэлгэдэ бэлэдхэл, тэрэниие үнгэргэхэ хүдэл...и гүнзэгыгөөр нүлөөлнэ бшуу.

Комсомолой олонхи, илангаяа документнүүдые һэлгэл... ...үргэһэн организацинуудта, союз доторой, хүмүү...лын хүдэлмэри яһала һайжараа. Үйлэдбэриин ашаг ... саашадань арьбадхаха, ажалай бүтээсэ улам дээ...үүлхэ, бүтээһэн продукциин шанар һайжаруулха, ...-техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха тэмсэлдэ ком...шууд болон залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсана. ...талаар прибор бүтээлгын, авиационно заводуудай, ...ын модоной баазын, Бага-Холбоолжоной шулуу ...нэй уурхайн. Баргажанай аймагай Карл Марксын ...жэтэ, Улаан-Үдын аймагай «Авангард» колхозуу... Хоринн аймагай Анаагай совхозой комсомольско ор...ганизацинуудай хүдэлмэри магтаалда хүртэмөөр.

...һэн бүхы продукцияа голодоһогүйгөөр тушааха ...абаһан Пётр Бусовиковой толгойлдог комсомол-за...лай бригадын үүсхэлые прибор бүтээлгын заво... комсомолшууд үргэнөөр дэмжээ. Эдэнэй дүй дүршэл ...н, тус заводой 1140 залуу хүдэлмэришэд, комсо...залуушуулай 33 коллектив мүнөө хүдэлжэ байна. ...укциин шанар һайжаруулха талаар уралан нари...н 200 гаран дурадхал тэдэнэр оруулаанхай. 1237 ...молшууд болон залуушуул коммунис ажалай удар...ой. Үдэрэйнгөө нормо дүүргэдэггүй ВЛКСМ-эй ... гэшүүн эндэ байхагүй.

Партиин, ВЛКСМ-эй XVII съездын хараалһан зорил...дые бодотоор бэелүүлхын тула комсомольско орга...нуудай ябуулдаг хүдэлмэри тоосоото һунгалтын ...нууд болон конференцинүүд дээрэ үргэнөөр зүб...хэ зэргэтэй. Ушар нимэһээ юһэдэхи табан жэлэй ...н дүүргэхэ тэмсэлдэ комсомолшуудай ажалай ямар ... хубита оруулһаниинь гүнзэгыгөөр шэнжэлэгдэхэ ... Тиихэдээ залуу үетэнэй дунда социалис мүрысөө ...ер дэлгэрүүлхэ, тэрэниие нарижуулан һайжаруул...удалда гол анхаралаа хандуулха байһаниинь элитэ. ...н комплексно түсэб, ажалай уялга абалга хадаа ...хүдэлмэришэдые мүрысөөндэ олоор хабаадуулха ... шухала онъһониинь болоно бшуу. «Табан жэлые ...аар дүүргэхэ!», «КПСС-эй XXV съездэдэ — габша...ажал, эрхим шанартай хүдэлмэри, эрхим һуралсал!» ... тэмсэл хадаа комсомолшууд болон залуушуулай ...дэрэйнь гол уялга болоно бшуу.

Коммунис үзэл бодолтойгоор, советскэ патриотизмын ...интернационализмын гүн сэдьхэлтэйгээр залуушуулые ...жүүлхэ тухай КПСС-эй XXIV съездын тодорхойл...шиидхэбэриие хүсэндэнь хүргэхэ гээшэ комсомолой ор...ганизацинуудай гол зорилгонь болоно. Тиимэһээ марк...систско-ленинскэ һуралсалай, «КПСС-эй XXIV съездын ...шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ!» гэһэн эрилтэтэй ленин...ын шалгалта барилгын ямар зэргээр эмхидхэжэ байһа..., «Коммунизмда һураха» гэһэн хубиингаа комп...лексно түсэбые комсомолшуудай ба залуушуулай хэр ...жэ байһаниинь даамгайгаар шэнжэлэгдэхэ, дутуу ...нууд элирхэйлэгдэхэ зэргэтэй. Тэрэшэлэн залуу үе... ухаан бодолойнгоо, физическэ болон сэрэгэй-пат...ческа талаар болбосоронги байхаар хүмүүжүүлхэ, ... эрдэмэй һуралсал эмхидхэхэ хүдэлмэриин бай... тухай мүн лэ ехэ хөөрэлдөөнэй болохо байһанда ...маар.

ВЛКСМ-эй комитедүүдэй ажал-ябуулга болон арга ...лые нарижуулан һайжаруулха, эхин организаци... эмхидхэлэй-политическэ талаар саашадань бэхн... асуудалнуудта суглаанда, конференцидэ хабаа...д анхаралаа ехээр хандуулха байһандань этигэгдэ...ээнтэй дашарамдуулан, комсомолой документнүү... һэлгэлгын хүдэлмэриин ябаса алишье талаһаа шэн...дэн харагдаха, саашадаа союз доторой хүдэлмэри ... һайжаруулха, ВЛКСМ-эй гэшүүн бүхэнэй эдэбхи ...лээхэ, комсомолой журам бэхижүүлхэ хэмжээнүүдые ...алха эрилтэ табигдана.

Тоосоото үедэ өөһэдынгөө ябуулһан хүдэлмэриие на...р шэнжэлхэ, зүб сэгнэлтэ үгэхэ гээшэ комитедүү...дэнэй секретарьнарай анхаралтайгаар, тон харюу...тайгаар хандаха хэрэгынь болоно.
...эһээ тоосоондоо һайнаар бэлдэхэ, шүүмжэлэл ба ... шүүмжэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, алдуу эндүү ...гүй, тодо һонор зорилго хараалха асуудалнуудта ... һаналаа анхаралтайгаар табиха байһандань эти...бди.

Комсомолой организацинуудай кадрнуудые зүбөөр ... томилхо, хүмүүжүүлхэ асуудал партийна хүтэл... доро байха ёһотой. Тиимэһээ энэ тоосоото һунгал... үедэ комсомолой хүдэлмэрилэгшэдэй шанарые улам ...аруулха байһаниинь элитэ. Түбхын түрүүндэ ком...до хүдэлдэг партийна хүсые үргэдхэхэ, бэхижүүл... шухала. Комсомолой һунгагдамал органуудта полити..., ажал хэрэгэйнгээ, моральна талаараа хатуужанги ... залуушуулые һунгаха гэжэ ехэ оролдолго гаргаха ... болонобди.

Комсомолой организацинуудай тоосоото һунгалтын суг...ууд, конференцинүүдые һайн бэлэдхэлтэйгээр, ...гуримтайгаар, заагдаһан болзор соонь үнгэргэхэ ...нүүдые партийна организацинууд, ВЛКСМ-эй ко...тууд абаха ушартай. Энэ шухала кампаниин ябажа ... үедэ партийна организацинууд өөһэдынгөө халаан... бүхы туһаламжа үзүүлхэ, залан хүтэлбэрилхэ ...ниинь ойлгосотой.
Комсомолой организаци бүхэниие улам бэхижүүлхэ, ... партиингаа XXV съездые нэрэтэй солотойгоор уг... ехэ тэмсэлдэ комсомолшууд болон залуушуулые ...тэйгээр элсүүлхэ хэрэгтэ тоосоото һунгалтын суг...ууд, конференцинүүд нүлөөлхы ехэ үүргэ дүүргэхэ ...ниинь дамжаггүй.

...АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ...ЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР НҮХЭР И. Т. КУБАЛЬСКАЯЕ ШАГНАХА ТУХАЙ

Уһанай ажахын эмхи зургаануудта удаан саг соо ашаг ...тэйгээр хүдэлһыень хараадаа абажа, республи... Уһанай ажахын ба милиорациин министерствын ... системын головной управлениин үйлэдбэриин та...й начальник Кубальская Изабелла Теофиловнае Бу...дай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэ...й грамотаар шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1975 оной сентябриин 4.

КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ

АЛТАН ТАРЯАГАА ДАРЫ ТҮРГЭНӨӨР, АДХАШЬЕ ОРООҺО ГЭЭЛТЭГҮЙГӨӨР ХУРЯАЯ!

ТҮРҮҮШЫН ТАРЯАН ТУШААГДАБА

ФОТО РЕПОРТАЖ

Таряашадай оролдосото ажалайнь үрэ дүн намартаа элирүүлэгдэжэ, сэгнэгдэдэг гээшэ. Колхозой 6000 гаран гектар таряалан дээрэ баян ургаса урганхай. Уридшалан тооложо үзэһэнэй ёһоор, гектар бүриһөө дундаа зэргээр 17—18 центнер ороoһон абтахаар хүлеэгдэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ ажахын тракторно-таряан ажалай дүрбэн бригадын поли дээрэ хүсэтэ трактор, машинануудай хүнхинөөн, эршэтэ ажалай сууряан замханагүй. Бүхы таряагаа гээлтэ хоролтодо оруулангүй, хүдэлмэриин 12 үдэртэ сүм хуряажа, гүрэндэ шэнэ ургасын дээжэ тушааха, адууһа малдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ, ерэхэ жэлэй ургасын үрэһэ хаажа абахын түлөө тэмсэл улам шангадана.

Колхозой механизатор, таряашад аймаг соогоо түрүүлэн, августын 29-дэ, шэнэ ургасын дээжэ — 3.500 центнер алтан шаргал шэниисэ Эхэ оронойнгоо амбаарта тушаажа, абаһан социалис уялгаяа бэелүүлжэ эхилбэ.

Түрэл Коммунис партиингаа XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө улам эршэтэйгээр дэлгэрүүлхэ тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые, таряа хуряалгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ гэһэн республикын түрүү ажахынуудай үүсхэлые һайшаан дэмжэһэн Заганай таряашад, механизаторнууд урид абаһан уялгаяа шэнэлжэ, гүрэндэ таряа худалдаха түгэсхэхы жэлэйнгээ даабари хоёр дахин үлүүлэн дүүргэхээр шиидэбэ. Тиигэжэ мүнөө жэлдэ «Заганский» колхоз Эхэ орондоо 45.000 центнерһээ бага бэшэ оpooһо таряа худалдахань.

Хуряалгын түрүүшын үдэрһөө Т. Д. Калашниковай хүтэлбэрилдэг тракторна 4-дэхи бригадын коллектив эрхимлэжэ ябана. Һүүлэй байдалаар 1.800 гектарта хабтайһан ороoһото ургамалай 40 процентнь баал болгон сабшагдаад байна. Таряанайнь тоог дээрэ үдэр бүри 1.500—2.000 центнер ороoһон комбайнһаа асарагдажа, тэрэ дары сэбэрлэгдэнэ, хатаагдана.

...Үдэрэй 4 час. Сулхара голой эрьедэ түбхинэһэн 4-дэхи тракторна бригадын таряанай тоог. Эндэ хүн зон олоя. Шэнэ ургасын дээжэһээ түрүүшын 3.500 центнер таряа гүрэндэ худалдаһан үдэртэ зорюулагдаһан баярай митинг болобо. Колхозой түрүүлэгшэ А. В. Колмаков эндэ сугларһан жолоошод, механизаторнууд, тоог дээрэхи хүдэлмэришэдые халуунаар амаршалаад, таряа хуряалгаяа гээлтэ хоролтодо оруулангүй, богонихон болзорто һайн шанартайгаар дүүргэхые, гүрэндөө 45 мянган центнер ороoһо худалдаха дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхые, партиингаа XXV съездые ажалай эрхим бэлэгтэйгээр угтахые уряалба. Удаань правлениин түрүүлэгшэ Александр Викторович 3.500 центнерэй 130 центнерыень тэргэдээ ашаһан «К-700» түхэлэй трактор жолоодогшо 1-дэхи классай механизатор В. А. Хохловто түрүүшын квитанци барюулба.

Плакат, лозунгнуудаар шэмэглэгдэһэн колонные Мухар-Шэбэрэй таряа тушаан абадаг пунктын дэргэдэ аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. Ф. Маханов, хүдөө ажахын управлениин начальник М. А. Спиридонов, партиин райкомой хүдэлмэрилэгшэд, пунктын хүдэлмэришэд халуунаар угтаа. Эндэ болоһон баяр ёһололой митинг дээрэ аймагай Соведэй түрүүлэгшэ М. Ф. Маханов, пунктые даагша А. С. Черных, «Заганский» колхозой түрүүлэгшэ А. В. Колмаков үгэ хэлэбэ.

Тиигэжэ түрүүшын 3.500 центнер таряан гүрэндэ тушаагдаба. Колхоз гүрэндэ таряа худалдаха уялгаяа ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэнь.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: колхозой түрүүлэгшэ А. В. Колмаков «К-700» тракторай тракторист В. А. Хохловто түрүүшын квитанци барюулжа байна. Таряагаар ашагдаһан улаан хамбы замдаа.
Авторай фотонууд.

ҮДЭР БҮРИ—900 ЦЕНТНЕР

Шэнэ ургасын шэлэмэл һайн шэниисэ шэрэһэн, урдаа улаан бүд дээрэ: «Эхэ орон! Прибайкалиин таряа тогтоожо абыш» гэһэн бэшэгтэй автомашинанууд үдэр бүри Улаан-Үдын элеватор тээшэ һубаридаг болонхой.

Аймаг соогоо эгээн түрүүлэн «Прибайкалец» колхоз гүрэндөө шэнэ ургасын дээжэ — шэлэмэл таряа худалдажа эхилээ. Үдэр бүри 9 автомашина таряа бэлэдхэлэй пунктда зөөнэ. Энэ колонные түрүү жолоошон М. И. Бородин толгойлдог. Үнгэрһэн гурбан үдэр соо 1500 гаран центнер шэниисэ гүрэнэй амбаарта оруулагдаа.

Партиингаа XXV съездые ажалай ехэ бэлэгээр угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсон, колхозой таряашад энэ жэлдэ гүрэндөө 15 мянган центнер таряа худалдажа, түсэбөө богони болзорто дүүргэхэ, даабариһаа гадуур үшөө 2 мянган центнер ороoһо Эхэ орондоо үгэхэ гэжэ шиидээ.

Энэ зорилго дүүргэхэ арга боломжо гүйсэд бии. Мүнөө таряалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 17,4 центнер таряан хуряагдана.

КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ ажахын комбайнернууд дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, Зэдын механизаторнуудай жэшээгээр ажаллажа байна. Үнинэй комбайнер Виктор Максимов 200 гектар таряа хадаха, 6.000 центнер ороoһо сохижо абаха гэһэн уялга абаа һэн. Мүнөө тэрэ богони болзор соо 100 гаран гектарта таряа сабшаад, 1000 үлүүтэй центнер ороoһо сохёо. Комбайнер Олзо Дадеев баһал тиимэ уялгатай аад, даб дээрээ 980 центнер ороoһо сохижо абаба.

П. ОРЛОВ,
колхозой экономист.
Прибайкалиин аймаг.

НОГООН ТЭЖЭЭЛ АДХАРНА

Мүнөө жэлдэ кукурузын, наран сэсэгэй болоод силосэй бусад ургамалнуудай баян ургаса ургаа. Тиимэһээ богони болзор соо, шанар һайнтайгаар тэдэниие хуряажа, даража абаха зорилго «Родина» колхозой механизаторнуудай урда табигдана.

Энэ зорилгоё тэдэнэр нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ байна гэжэ онсо тэмдэглэмээр. Силос дарагшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргахадань, республикын мэдээжэ кукурузашан Леонид Иннокентьевич Дампиловай звено түрүүлжэ ябана.

Тэрэнэй даадаг звеногой коллектив 65 гектар газарай кукуруза хуряагаад байна. Тиихэдээ 3.000-аад центнер кукуруза силос болгон дараһан байха юм.

Гадна Леонид Осипович Михайлов, Владимир Миронович Яковлев, Алексей Иннокентьевич Алемасов, Алексей Кондратьевич Андреев болон бусадай даадаг кукурузашадай звенонууд баһал амжалтатайгаар хүдэлжэ байна.

Ц. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.
Хяагтын аймаг.

РЕСПУБЛИКЫН КОЛХОЗ, СОВХОЗУУДТА ОРООҺО ТАРЯАНАЙ, КУКУРУЗЫН УРГАСА ХУРЯАЛГА, НАМАРАЙ ПААР ХАХАЛАЛГА ХЭР ЯБАНАБ?

1975 оной сентябриин 1-нэй мэдээн

(түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Бүхы таряанай хадагдаһаниинь	Хуряагдажа абтаһаниинь	Гектар бүриһөө абтаһан ургаса	Кукуруза хуряалга	Намарай паар хахалалга
Хурамхаанай	46	55	7,9	84	—
Кабанскын	45	51	13,3	100	30
Бэшүүрэй	42	56	14,8	76	6
Прибайкалиин	42	45	12,5	96	20
Мухар-Шэбэрэй	35	22	11,7	78	9
Баргажанай	34	79	9,1	63	—
Хяагтын	33	49	12,5	79	4
Улаан-Үдын	32	60	7,9	94	14
Хэжэнгын	32	13	9,9	84	0,1
Загарайн	30	53	7,5	62	0,4
Сэлэнгын	27	56	8.1	46	—
Хоринн	22	2	7,6	67	1
Зэдын	16	27	13,2	68	2
Захааминай	15	15	6,4	54	—
Яруунын	14	20	4,8	—	5
Түнхэнэй	2	25	11,0	66	9
Республика бүхыдөө:	29	43	10,8	71	9

ЖОЛООШОДОЙ ТУҺАЛАМЖА ЕХЭ

Республикымнай колхоз, совхозуудта малай тэжээл бэлэдхэлгын, таряа хуряалгын зэргэшэхэ саг хүрэжэ ерэбэ. Энэ халуун хаһын үедэ автомобильна транспортын предприятинуудай зүгһөө хүдөөгэй ажалшадта ехэхэн туһаламжа хэрэгтэй болодог. Иимэ туһаламжа үзүүлхэ зорилготойгоор Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 2-дохи предприятиин 11 автомашина колонныи начальник Василий Захарович Борисовай хүтэлбэри доро Хяагтын аймагай Ехэ-Нугын совхоздо эльгээгдэһэн юм.

— Таряа хуряаха, силос дараха халуун хаһын үедэ транспортаар гүйсэд хангагдаабди. Энээндэ һанаагаа зоболтогүй. Бүхы техникээ түгэс хүсөөрнь хүдэлгэхэ шухала, — гээд совхозой директор Леонид Михайлович Мужикбаев хөөрэнэ.

Автотранспортые техническэ талаар хангаха хүдэлмэриие жолоошод өөһэдөө эмхидхэһэн байна. Табан хүнһөө бүридэһэн заһабарилагшадай бүлэг байгуулагдажа, тэдэнартэ техническэ туһаламжын тусхай автомобиль даалгагдан үгтөө һэн. Автоколонно бүхэндэ иимэ бүлэг байгуулагдаа. Тэдэнэр хэрэгтэй болоходонь саг дарыдань машина заһабарилга, техническэ харууһалта хэхэ уялгатай юм. Мүн ниитын эдеэ хоол эмхидхэгдээ.

Тонно-километрээр экономическа дүн гаргажа, жолоошодой ажалай түлбэри үгтэнэ. Нэмэлтэ түлбэри түлэгдэхэдөө, тоһо-түлишэ алмаха, машина гамтайгаар хэрэглэхэ, хүдэлмэриин шанар һайжаруулха гэхэ мэтэ хараада абтана.

Мүнөө Ехэ-Нугын совхоздо силос даралга түлэг дундаа ябажа байнхай. Энэ жэлдэ силос дараха ногоон һайнаар ургуулагдаа. Гол түлэб кукуруза наран сэсэг хоёрые холижо тариһан байгаа. Тэрэнэй ургаса һайн. Һаамхай үнеэдтэ эдюулхэ шэмэтэ тэжээл үбэлэй сагта гүйсэд хүрэхөөр бэлэдхэгдээ гэжэ совхозой директор хэлэнэ.

Силосэй комбайн дүүрэн хүсэндөө хүдэлгэгдэнэ. Тэрэнэй сабшаһан ногооe автомашинанууд хойно хойноһоо һубарилдан ерэжэ ашаалаад, силосэй нүхэндэ зөөнэ. Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 2-дохи предприятиин жолоошод эндэ ажаллана. Автомашинанууд 15 километрэй зайда 15—20 эрьесэ хэнэ. Жолоошод Иван Михайлович Разуваев, Семен Спиридонович Горбунов гэгшэд шударга һайн ажалаараа шалгарна. Тэдэнэр долоон үдэрэй туршада 335 тонно ногоо зөөгөө.

Тус предприятиин коллектив КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха хэрэгтэ хубитаяа оруулха зорилготойгоор ургаса хуряалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

В. ФЕДОСЕЕВ,
ГАИ-гай пропагандын таһагай инструктор.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

ХАНОЙДО УУЛЗАЛГА БОЛОБО

ХАНОЙ. (ТАСС-ай тусхай корр.). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. С. Соломенцев түрүүтэй Совет партийно-правительственна делегаци сентябриин 4-дэ Президентын ордон дотор ПТВ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ДРВ-гэй правительствын Премьер-Министр Фам Ван Донгтой уулзаа.

Советскэ Союзай ба Вьетнамай хоорондын харилсаа холбоое, совет болон вьетнам арадуудай хоорондын хани барисаае бүхы талаарнь хүгжөөлгын асуудалнуудаар һанал бодолоо зүбшэн хэлсэбэ.

Хөөрэлдөөн хани, халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Үбэлдөө хэрэглэгдэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэгдэнэ

Намарай эхеэр сэлмэг һайн уларил тогтожо, таряашадые баясуулба. Эдэнэр КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө мүрысэн, нэмэлтэ нөөсэнүүдые бэдэрнэ, фермэнүүдтэхи тэжээлэй балансые нэмээжэ үргэлжэлһөөр. СССР-эй ЦСУ-гай мэдээнэй ёһоор, сентябриин 1-дэ орон доторхи ажахынуудта 64,2 миллион гектарай таримал ба хээрын ногоон сабшагдаад байба. 40,8 миллион тонно үбһэн актаар тушаагдан абтанхай. Россин Федерациин ажахынуудта 20,8 миллион тонно, Украинын—2,2 миллион тонно тэжээл бэлэдхэгдээ. Латвиин ба Эстониин колхозууд, совхозууд түсэбөөр хараалагдаһанһаа ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэбэ.

45,6 миллион тонно сенаж траншейнүүд, башнинуудта дарагдаа. Олохон ажахынууд иимэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэбэ.

Полеводууд, малшад һолоомо, михиинэ болон бусад бүдүүн тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. 56 шахуу миллион тонно иимэ тэжээлнүүд актаар тушаагдан абтаа. Шэмэтэ тэжээлнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Фермэнүүд шадар 53,2 миллион тонно силос дарагдаа, 643 мянган тонно тэжээлэй корнеплодууд ба тэжээлэй бахчева ургамалнууд бэлэдхэгдээ.

Ногооной гурил үйлэдбэрилжэ, искусственна аргаар хатааха хүдэлмэри түлэг дундаа. 3,3 миллион тонно иимэ тэжээл бэлэдхэгдээ.

(ТАСС).

ДАЙНАЙ ВЕТЕРАНУУДАЙ СОВЕТСКЭ КОМИТЕДТЭ

Милитарис Япониие илаһаар, дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһээр 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Дайнай ветерануудай Советскэ комитедэй нэрэ дээрэ олон бэшэг ороо. Байлдаануудта, тэрэ тоодо Хитадые сүлөөлхын түлөө байлдаануудта хабаадаһан хүнүүд, тэндэ наһа бараһан сэрэгшэдэй түрэл садануудба дүтын нүхэд үнгэрһэн дайнай үеэр КНР-эй газар дээрэ унаһан совет гражданинуудай хүүрнүүд дээрэ веногуудые табихыень комитедэй ба бусад совет эмхинүүдэй түлөөлэгшэдые тэдэ бэшэгүүд доторoo ехэтэ гуйһан байна.

Бүгэдын дайсантай тулалдан тэмсэхэ үедөө Хитадай газар дээрэ наһа бараһан совет сэрэгшэдэй памятнигуудай дэргэдэ веногуудые табихын тула, зүүн-хойто Хитадые япон булимтарагшадһаа сүлөөлэлсэгшэдэй делегациие КНР-тэ эльгээхэ гэһэн Дайнай ветерануудай Советскэ комитедэй хүсэлэнгые Хитадай зохихо эмхинүүдтэ элирхэйлэн дамжуулһан юм. Тиихэтээ хамта, Хитадай зүүн-хойто провинцинуудтай хилэлдэг Советскэ Союзай хизаарнуудай, областьнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүд, хэрбээ Хитадай засагаархидай зүбшөөрөө һаань, совет сэрэгшэдэй памятнигуудай дэргэдэ КНР-эй түлөөлэгшэдтэй хамта веногуудые табихые хүсэнэ гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

Августын 29-дэ КНР-эй МИД-ээр Хитадай засагаархидай дамжуулгын харюу ерэхэдээ, Хитадай газар дээрэхи совет сэрэгшэдэй хүүрнүүдтэ веногуудые табиха арга олгохые арсаһан бүдүүлиг харюу абтаа.

Хитадай засагаархидай энэ ябуулга совет хүнүүдэй дурасхаалые тэдэнэй хүндэлдэггүй байһыень үшөө дахин элирхэйлбэ. Тэдэ совет хүнүүд өөһэдынгөө интернациональна уялга бэелүүлэн, Хитадай газар дайдые япон булимтарагшадһаа сүлөөлүүлхын түлөө тэмсэлдэ ами наһаяа үгэһэн байгаа бшуу.

(ТАСС).

КПСС-эй XXV СЪЕЗДЫН УГТАМЖАДА

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ҮЛҮҮЛЭН ДҮҮРГЭГДЭХЭ

△ Борьёогой совхозой коллектив табан жэлэй түсэбһөө гадуур 1700 центнер мяха, 3600 центнер һү, 44 центнер ноохо гүрэндэ тушаахаар шиидэнхэй.

△ Түгэсхэхы жэлдэ гүрэндөө 80 мянган центнер орооһо худалдахань. Тиигэжэ шадабал, гүрэндэ орооһо бэлэдхэхэ табан жэлэй даабари 26 мянган центнерээр үлүү дүүргэгдэхэ болоно.

Ажалай габьяагаар алдаршаһан ажалша бүхэриг манай Ленинэй орденто Борьёогой совхозой хүдэлмэрилэгшэд жэл ерэхэ тума улам һайнаар ажаллажа, түсэбтэ табан жэлнүүдые урматайгаар угтажа, үндэрөөр үдэшэдэг заншалтай юм. Ябажа байгаа юһэдэхи табан жэлые амжалтаар дүүргэжэ, КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай партиин Центральна Комитедэй тогтоолые баяр баясхалангай оршон байдалда бүхы ажалшаднай угтан абаа. Тус документын радиогоор дамжуулагдан, хэблэлдэ толилогдохо сасуунь, тэрэниие үргэн олоороо зүбшэн хэлсэжэ, нэгэн доро һайшаагаабди.

Энэ тогтоол соо тэмдэглэгдэһэн зүйлнүүд гүнзэгы ехэ удха шанартай, манай партиин саг үргэлжэ бэелүүлжэ байгаа сэсэн мэргэн политикын хараа шугам мүн гэжэ ойлгообди. Тиимэһээ совхозоймнай хүдэлмэрилэгшэ бүхэн юһэдэхи табан жэлэй түсэбые дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын тула абаһан социалис уялгаяа заатагүй бэелүүлхэ, арбадахи табан жэлые бата һууритайгаар угтаха зорилготой. Энээнэй тула ургаса хуряалгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, гүрэндөө таряа болон газар тарялангай бусад продуктнуудые бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлхэ гэһэн социалис мүрысөөн үргэн дэлисэтэйгээр ябажа байна.

Манай совхоз табан жэлэй туршада 30260 центнер мяха гүрэндэ худалдаха түсэбтэй һаа, тэрэнээ 1700 центнерээр үлүүлхэ гэһэн уялгатай һэн. Энээнээ лаб дүүргэхэмнай. 3600 центнер һү түсэбһөө гадуур худалдаха уялгамнай амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна. Һүү һааха энэ жэлэй түсэб августын 1-дэ бэелүүлэгдээ һэн.

Табан жэл соо гүрэндэ 8784 центнер ноохо худалдаха даабари 44 центнерээр үлүү гараад байна. Малай тоо толгой үсхэбэрилхэ түсэб хүсэндэнь хүргэхэ арга боломжо гүйсэд бии гээшэ.

Табан жэл соо ехэ амжалта туйлажа шадаһан малшад улам олошоржо байна. Жэшээнь, манай суута хонишод Д. Я. Свистунов, Г. Л. Рабдаев, В. Г. Базаров, Б-Н. Г. Гомбожапов, Г. П. Мункуев гэгшэд хурьга абалгаар, нооһо хайшалалгаар, хурьгадай шэгнүүр нэмээлгээр табан жэлэйнгээ хубиин түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ шадаа. Жэшээнь, Д. Я. Свистуновой толгойлдог бригада табан жэлэй туршада жэл бүри дунда зэргээр 100 эхэ хонин бүхэнһөө 144,3 хурьга, хонин бүриһөө 4,437 грамм нооһо, хурьган бүхэнэй шэгнүүрые 22,6 килограмм болгоһон байна. Тиихэдэ Г. Л. Рабдаевай, В. Г. Базаровай, Б-Н. Г. Гомбожаповай, Г. П. Мункуевай бригадануудай амжаһан ажал хэрэгынь мүн лэ гайхалтай һайн. Эхэ хонидые харууһалдаг хонишодой 25 бригада хурьга абаха табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ шаданхай. Тиигэжэ совхознай табан жэл соо дунда зэргээр жэл бүхэндэ 100 эхэ хонин бүхэнһөө 106 хурьга түлжүүлһэн амжалтатай.

Манай түрүү һаалишад Екатерина Ивановна Грудинина, Любовь Федоровна Данилова, Полина Никитична Корнева, Евдокия Балдановна Доржиева гэгшэд һү һаалгаар мүн лэ табан жэлэйнгээ даабариие августын 1-дэ дүүргээд байгаа һэн. Табан жэл соо үнеэн бүриһөө һү һаалга 147 килограммаар дээшэлээ. Нёдондо үнеэн бүриһөө һү һаалга 2881 килограммда хүрөө һэн.

Мал ажал дээрэ туйлагдаһан зарим амжалта хадаа газар тарялан эрхилэлгые нилээд һайжаруулһанай, малай тэжээл бэлэдхэлгэдэ анхаралаа онсо хандуулдаг болоһоной аша үрэ мүн гэжэ хэлэхэ шухала. Совхозой дирекци, партийна комитет болон профсоюзай рабочком олон жэлэй ногоо ехээр ургуулха зорилго табяа һэн. Сабшалан багатайшье һаа, тэрэнээ һайнаар уһалдаг, үтэгжүүлдэг болоһоор гектар бүриһөөнь 25—30 центнер хүрэтэр үбһэ абанабди. Саашадаа таримал ногооной ургаса ехээр хуряадаг болохо, тэжээлэй асуудал шиидхэгдэхэ. Энэ жэл 50 мянган центнер үбһэ, зелёнко хуряаха, 820 тонно сенаж, 10000 тонно силос дараха зорилготой ажаллажа байнабди.

Манай совхоз энэ жэл гүрэндөө 80 мянган центнер таряа худалдаха гэһэн уялга абанхай. Тарянай һайн ургаһан 1971 ондо 46,8 мянган центнер орооһо гүрэндөө худалдажа, түсэбөө 30 мянга шахуу центнерээр үлүүлээ һэмди. Тиихэлээрээ энэ жэлэймнай уялгын хэды ехэ харюусалгатай байһаниинь эндэ ойлгогдоно бэзэ.

Энэ жэлэй хабарай тарилгые саг болзор соонь, һайн шанартайгаар үнгэргэжэ, харууһа зүбөөр эмхидхэһэнэй, минеральна үрэжүүлгэ ехээр хэрэглэһэнэй, хура бороогой элбэгээр ороһоной ашаар таряан ехэ һайнаар ургаһанхай. Хамта дээрэ 11 мянган гектар орооһото ургамалнууд хуряагдажа, адаг 160 мянган центнер орооһо абаха аргатайбди. Тэрэнэйнгээ 80 мянгыень гүрэндөө худалдахаар шиидхэгдээ. Иигэжэ шадабал, манай ажахы табан жэл соо гүрэндөө 112800 центнер таряа худалдаха түсэбөө 26 мянга гаран центнерээр үлүүлхэ гэһэн уялга абаа гээшэ.

Энэмнай «КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөн тухай» партиин ЦК-гай абаһан тогтоолдо бодото харюунь, ажалша коллективэй уялгань мүн болоно.

Юһэдэхи табан жэлэй туршада хэгдэһэн хүдэлмэриингөө дүнгэй һайн байхада баярлан бахархангүй һуухын аргагүй. Ажалаймнай энэ ехэ амжалта хадаа бүхэриг бэрхэ ажалшадай улаан гараар, тэдэнэй эдэбхи үүсхэлэй, гүн ухаан бодолой ашаар туйлагдаа гээшэ гэжэ элидхэхэ уялгатайбди.

Ажалшадай бүхы хүсэн соогоо хүдэлхэ бүхы арга боломжо байгуулха, тэдэнэй ажаһуудалай-культурна эрилтэ хэрэглэмжые гүйсэд хангаха, һуудал байдалынь баян дэлгэр болгохо тушаа ехэ оролдолго гаргагдана. Юһэдэхи табан жэлэй туршада совхозой түб һууринда 90 хүүгэдэй хүмүүжэхэ саад, 536 шабинарай һураха һургуули баригдаа гээшэ. Малшадай 140 хүүгэдэй байха интернадай барилга дүүрэнтэжэ байна. Соёлой байшан табан жэлэй эхиндэ бодхогдоо һэн. Больницын гэр һэльбэгдэн заһагдаа.

Гэхэтэй хамта хүн зониие соёл гэгээрэлэй болон медицинын, худалдаа наймаанай талаар хангаха хэрэгтэ дутагдалнууд үшөөл бии байһаар. Жэл ерэхэ бүри баян шадалтай боложо байһан хүдэлмэришэд энээнһээ урагша радиоприемник, мотоцикл худалдан абахые эрмэлзэдэг һаа, мүнөө автомобиль, телевизор, холодильник гэхэ мэтые олоороо захидаг болоо.

Совхозой партийна организаци 38 агитатортай, 13 политинформатортай. Эдэ бүлэгүүд гол түлэб багшанар, мэргэжэлтэдһээ бүридэнэ. Эдэнэр холуур ажалладаг малшадта, полевой станууд дээрэ хүдэлэгшэдтэ ходо айлшалжа, тэдэнэрые шэнэ шэнэ һонинуудтай, парти болон правительствын тогтоолнуудтай танилсуулжа байдаг түшэглэхы ехэ хүсэмнай юм. Зүгөөр ойлгууламжын хүдэлмэри ехэ һайнаар ябуулагдана гэжэ хэлэхэ эрхэгүйбди. Эндэ дутагдал үшөөл олон. Илангаяа багшанар эдэбхигүйдэнэ.

Мүнөө тэжээл бэлэдхэлгын, таряа хуряалгын хүдэлмэриин халуун хаһада эршэтэйгээр ажаллажа байгаа хүдэлмэришэдэй дунда агитаторай халуун үгэ яашьегүй ехэ хэрэгтэй гэжэ мэдэнэбди. Тиимэһээ партийна, профсоюзай болон комсомолой комитедүүд табан жэлэй түсэб, абаһан уялга[…] зорһоонь урид дүүрг[…] рэгтэ улад зоноо эл[…] тула үзэл сурталай, […] жүүлгын хүдэлмэри[…] онол аргануудые хэр[…] уялгатай.

Энэ жэлэй таряа ху[…] дээрэ 30 гаран ком[…] үдэр һүнигүй хүдэл[…] на. Мянга хахад гек[…] ряан амяарлан ха[…] хахад шахуунь со[…] байна. Гектар бүриһ[…] центнер орооһо со[…] ха гэһэн уялгамнай[…] бэелүүлэгдэхэ. Таряа[…] гаар нёдондо совхо[…] пион болоһон, энэ […] мянган центнер таря[…] хо уялга абаһан үни[…] байнер Норбо Цырен[…] вич Гармажапов, […] иимэ уялга абаһан д[…] шэлтэй комбайнернууд[…] Минаевич Власов, А[…] Александрович Ме[…] Василий Протасов, Г[…] Леонов гэгшэд хуряал[…] рүүшын үдэрһөө ульг[…] шээ харуулан ажалла[…].

Манай совхозой хү[…] ришэд табан жэлэй түс[…] хы дээрэнь үлүүлэн дү[…] уялгаяа бэелүүлжэ ша[…] лабтай. Энэ хадаа КП[…] XXV съездэ манай […] бодото бэлэг болохо […] бшуу.

Ж. ВАНК[…]
Ленинэй орд[…]
Борьёогой сов[…]
парткомой секре[…]

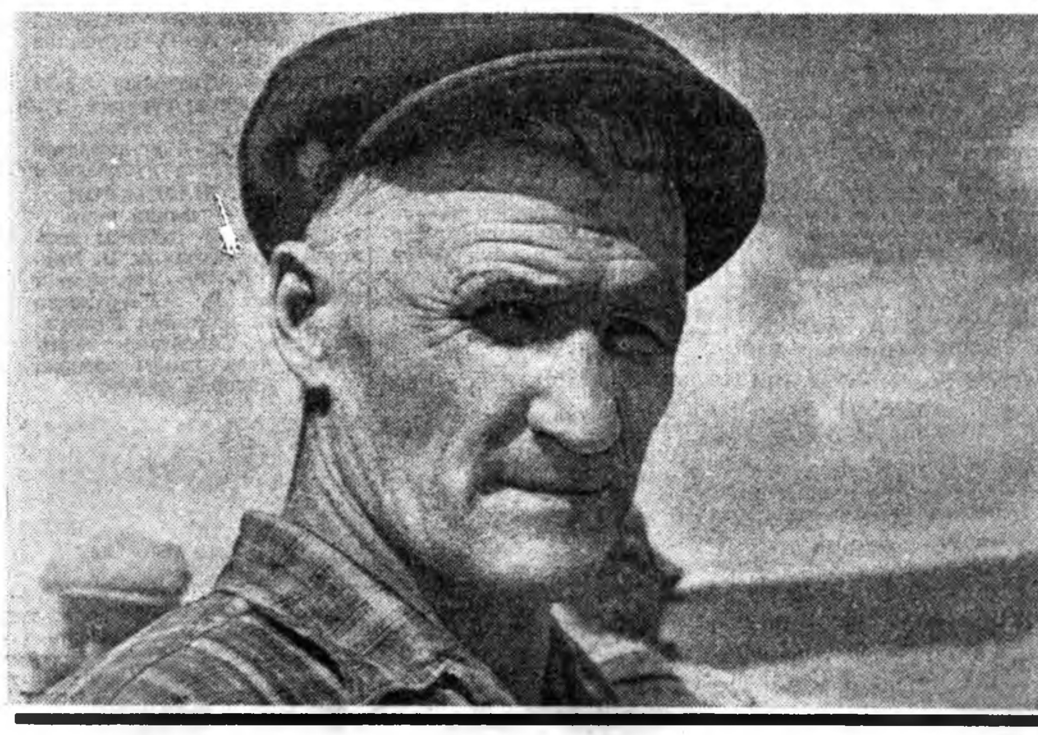

Баунтын аймагай Ципиканай прискын коллектив түгэсхэхы жэлдэ абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ, партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтаха гэһэн зорилготойгоор хүдэлжэ байна.

В. Н. Масловай даадаг бригадын коллектив һаяшаг табан жэлэйнгээ даабари дүүргэжэ, абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бригадир В. Н. Маслов.

А. ПАРИЛОВАЙ фото.

ОЙЛГУУЛАМЖЫН ХҮДЭЛМЭРИДЭ— ОНСО АНХАРАЛ

ХЯАГТА

Хяагтын аймагай агитатор болон политинформаторнууд һая сугларжа, таряа хуряалга дээрэ ойлууламжын хүдэлмэриин ябуулагдажа байһан тухай хөөрэлдэһэн байна. Тиихэһээ гадна, хоорондоо дүй дүршэлөөрөө андалдажа, энэ хэрэгые һайжаруулха талаар ямар нөөсэ арга боломжонуудтай байһан тухайгаа хэлсээ. «Заря» колхозой полевой стан дээрэ ниитэ политическэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй гэжэ тус суглаанда хабаадагшад онсо тэмдэглэбэ. Эндэ үдэр бүхэнэй ажалай дүнгүүд согсологдоно, «Дайшалхы» болон «Сахилгаан» хуудаһанууд гаргагдана. Мүн полевой станда библиотекарь Н. В. Нечаева ходо ерэжэ, механизаторнуудта газетэ, журнал болон номуудые тараана. Тиихэдэ ажахын уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ Р. В. Тазетдиновае таряашад баярлан үгтадаг.

Аймагай соёлой таһагай дэргэдэхи автоклуб тус полевой стан дээрэ «Ринг» гэжэ уран һайханай кинофильм һаяхан харуулаа. Тиихэдээ тэдэнэр түрүүн штурвальщигуудай урда кино табяад, һүүлээрнь комбайнернуудта энэл кинофильмээ харуулһан байна. Кино харуулжа байхадань, «талын онгосонууд» зогсоогдоогүй ха юм.

Мүнөө «Заря» колхозой механизаторнууд таряа хуряалгаяа һайн шанартайгаар, гээлтэ хоролтогүйгөөр ажалай 20 үдэр соо дүүргэхын түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн ажаллажа байна.

И. ПОЛЫНЦЕВ,
КПСС-эй райкомой агитаци болон пропагандын таһагые даагша.

БЭШҮҮР

Дзержинскиин нэрэмжэтэ, «Сибирь» болон Бэшүүрэй совхозуудай механизаторнууд гүрэндэ таряа тушаалгаяа шууд ябуулжа байна.

Аймагай ажахы бүхэнэй партийна организаци таряа хуряалгын үедэ үнгэргэгдэхэ ойлгууламжын хүдэлмэриин тодорхой түсэб табинхай. Полевой стануудта политинформаторнууд болон агитаторнуудай ябуулха политическэ хүдэлмэриин графигууд табигдаа. КПСС-эй Бэшүүрэй райком таряа хуряалгые түргэнөөр, гээлтэ хоролтогүйгөөр үнгэргэхын түлөө аймаг дотороо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээ. Колхоз, совхозуудта механизаторнуудай дунда үнгэргэгдэхэ социалис мүрысөөнэй гурим баталагдаһан байна. Тиихэдэ олонхи ажахынуудта дүй дүршэлтэй, мүн залуу механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд ами аминдань согсологдохо юм. Моральна ба материальна урмашуулга хэгдэхэ. Аймаг дотор моральна урмашуулгада ехэ анхарал хандуулагдана. Жэшээнь, аймагай ажахы бүхэнэй 1.000 центнер таряа сохиһон комбайнерай «талын онгосодо» улаан одон зурагдана. Гадна Бэшүүрэй совхоздо механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ илагшада мотоцикл шан барюулагдаха байна.

Эндэ механизаторнуудай ажалай ашаг үрэ дээшэлүүлхын тула горитойхон хэмжээнүүд бэелүүлэгдэхээр хараалагданхай. Тиигэжэ аймаг дотор табан агитбригада таряа хуряалгын үедэ полевой стануудаар концерт харуулна. Энээнэй хажуугаар таряашадай эрилтэ хангахын түлөө 7 автолавка, хүн зоной ажаһуудал хангалгын комбинадай 2 машина ходоо ябажа байха. Үе үе болоод лэ врачнууд механизаторнуудта ошожо байха. Халаанай һүүлээр механизаторнуудай амархын тула колхоз, совхозуудай полевой стануудта һайн эрхэ байдал түхеэрэгдээ. Жэшээлхэдэ, Охин-Булагай совхозой «Яблочное» гэжэ полевой стан абаад үзэе. Эндэ амаралтын гэр бии. Эдеэ хоолой газар тааруу зохидоор баригданхай. Улаан булан соо телевизор харана, радио шагнана, шатар наадана. Эндэ эли газарта «Таряашанай булан» гэһэн гаршагтай тусхай стенд үлгөөтэй байна. Социалис мүрысөөнэй гурим, ниитэ политическэ хүдэлмэриин, механизаторнуудай ажалай түсэбүүд, газетэ болон журналнууд стенд дээрэ бии. Тиимэһээ полевой стан бүхэн ниитэ политическэ хүдэлмэриин түб болоно.

Лекторэй үдэр сентябриин 3-да аймаг дотор үнгэргэгдэбэ.

И. ИСТОМИН,
КПСС-эй Бэшүүрэй райкомой агитаци ба пропагандын таһагые даагша.

КАБАНСК

Кабанскын аймагта таряан ажалай бригада, звено бүхэндэ ойлгууламжын, үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха хүнүүд ажахын партком, дирекци, рабочкомой зүгһөө шэлэгдэн табигдаба. Гадна эдэнэр социалис мүрысөөнэй ябасые, дүнгүүдыень олондо мэдээжэ болгохо талаар ехэ хүдэлмэри ябуулха байна.

Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра», Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүдэй 1975 оной ургаса хуряалгые эмхитэйгээр үнгэргэхэ, гүрэндэ орооһо түсэбһөө гадуур худалдаха үүсхэлыень аймагай ажалшад дэмжэн, социалис мүрысөө үдэр ерэхэ бүри эршэдүүлнэ. Ажахы бүхэндэ социалис мүрысөөнэй үдэр үдэрэй дүнгүүд дары согсологдожо, бүгэдэ ниитэдэ саг дары дуулгагдана. Жэшээлхэдэ, «Шергинский» совхоздо 7 хоног бүхэндэ бригаднуудай мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдана. Звенонуудай дундахи мүрысөөнэй дүнгүүд үдэр бүхэндэ согсологдоно. Мүрысөөнэй гуримай ёһоор түрүүлһэн звенодо Улаан туг, тракторно-таряан ажалай бригадада дамжуулгын Улаан туг 50 түхэригэй мүнгэн шантайгаар барюулагдаха гээд бэшээтэй.

Аймаг дотор тракторно-таряан ажалай бригаднуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ долоон хоногой дүнгөөр илагша бригадада Социалис Ажалай Герой Н. Е. Коневагай нэрэмжэтэ дамжуулгын шан барюулагдадаг байна. «Шергинский» совхозой И. В. Куржумовай хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригада һаяхан тус шанда хүртөө.

Таряа хуряалгын үедэ совхозуудай механизаторнуудай байрлаһан полевой стануудаар аймагай соёлой байшангай агитбригадын коллектив ябажа, концерт наада харуулха юм. Таряашадай урда лекци болон элидхэлнүүд уншагдаха.

В. МИХАЛЕВ.

ҮҮЛТЭРТЭ МАЛАЙ АУКЦИОН

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай колхоз, совхозуудта малай үүлтэр һайжаруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри ябуулагдадаг болоо. Зэргэсүүлэн харахада, үнгэрһэн хоёр-гурбан жэлэй туршада олохон аймагай ажахынууд үнеэн бүриһөө һү ехээр һаажа, гүрэндэ мяхалиг бэетэй, ехэ шэгнүүртэй тарган мал тушаажа, хараалагдаһан зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлнэ. Тусхайлан хэлэбэл, Сэлэнгын совхоз урзанда бүхыдөө 19.248 центнер һү һааһан һаа, нёдондо 20.573 центнертэ хүргэжэ, 15.890 центнер һү гүрэндэ тушаагаа. Зүгөөр энэ амжалта малай олошоруулагдаһанһаа бэшэ, харин ашаг шэмынь эрид дээшэлһэнэй аша үрэ мүн.

Хоёрдохёор, дурсагдагша ажахы гансашье малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэреэ жэншэдгүй ябуулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлнэ бэшэ, мүн һайн үүлтэрэй буруу, хашараг буханuудые олоор шэлэн үсхэбэрилжэ, аймагайнгаа, республикынгаа ажахынуудта худалдажа, горитой олзо оруулна. Жэшээлбэл, 1972 ондо 97 буруу буха худалдаһан байбал, 1974 ондо 164 буруу, хашараг буха ажахынуудта ябуулаа. Харин байгша ондо 160-һаа үсөөн бэшэ буха колхоз, совхозуудта худалдаха түсэбтэй. Үнгэрһэн пятницын үдэр Улаан-Үдэдэхи республикын гүрэнэй үүлтэртэ малай нэгэдэлдэ үнгэргэгдэһэн үүлтэртэ малай заншалта 11-дэхи аукцион малай үүлтэр һайжаруулжа, энэ хүшэр хүндэ хүдэлмэреэ гуримшуулхада али зэргын ашагтай байһыень, мүн малай үүлтэр һайжаруулха талаар хүдэлмэриин республика доторнай хэр зэргэ ябуулагдажа байдагые элишэлэн харуулаа. Эндэ үнгэргэгдэһэн аукциондо жэл бүри хабаадалсадаг «Байкал» учхоз, Ивалгын ОПХ, Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ, Сэлэнгын совхозой, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой болон «Прибайкалец» колхозой, Үдын совхозой, мүн Яруунын аймагай болон бүхыдөө 11 ажахын асарһан симментал, мяхалиг бэетэй сагаан толгойто казах, хальмаг үүлтэрэй 86 буха, 177 эмэ буруу, хашараг олоной үзэмжэдэ табигдажа, худалдагдаа.

Заншалта 11-дэхи аукционой экспертнэ комиссиин шалгажа элирүүлһэн дүнгөөр «Байкал» учхозой «Диктор» гэжэ нэрэтэй буруу буха эрхим үүлтэрэй гэжэ сэгнэгдэжэ, байгша оной чемпионой нэрэдэ хүртэбэ. Ушарынь хадаа тус ажахы һүүлэй үедэ симментал үүлтэрэй буруу, хашараг буханuудые шэлэжэ, тусгаар һайн харууһан доро адуулха хэрэгтэ горитой анхарал хандуулдаг болонхой. Хараад үзэгты даа, хэрбээ 1971 ондо 235 буха тус бүриин 370 килограмм шэгнүүртэйгээр ажахынуудта худалдаһан байбал, 1974 ондо 266 буха тус бүриин 394 килограмм шэгнүүртэйгээр оронойнгоо олохон область, хизаарнуудай колхоз, совхозуудта эльгээһэн байна. Тиихэдэ байгша ондо «Байкал» учхоз 300 буруу буха тус бүриин 400 килограмм шэгнүүртэйгээр ажахынуудта худалдаха хараатай. Иигээд ерэхэлээрээ тус ажахы малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэреэ жэншэдгүй ябуулхаһаа гадна, симментал үүлтэрэй буха, эмэ буруу хашарагуудые олоор үсхэбэрилжэ худалдана гэхэ гү, али аукциондо табигдаһан малыень ажахынуудай түлөөлэгшэд арсалтагүй худалдажа абана. Тусхайлан хэлэбэл, чемпионой нэрэдэ хүртэһэн «Диктор» гэжэ нэрэтэй буруу бухыень Амарай областьһоо ерэһэн түлөөлэгшэ 100 процент нэмэлтэ түлбэри түлэхөөр худалдажа абаа. Харин удаадахи мүнгэн медальда хүртэһэн «Задор» гэжэ нэрэтэй 1981 түхэригэй сэнтэй бухыень Новосибирскэ областиин түлөөлэгшэ баһал 100 процент нэмэлтэ түлбэри түлэхөөр худалдажа абаба.

Аукционой комиссиин шалгажа элирүүлһэн онсо һайн үүлтэрэй, ехэ, бага медальнуудта хүртэһэн Кировэй нэрэмжэтэ совхозой гурбан, «Байкал» учхозой дүрбэн, Сэлэнгын совхозой болон XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой буханuудые илангаяа Амарай, Новосибирскын, Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудай, Яхадай АССР-эй түлөөлэгшэд буляалдаан соо, үнэ сэн ехэтэйгээр худалдажа абаа. Харин манай республикын ажахынууд сооһоо Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхоз үүлтэртэ мал худалдажа абалганда эдэбхитэй байба.

Хоёрдохёор, энэ аукцион түрүүшынхеэ үнгэргэгдэнэ бэшье энэ аукционд[…] тэ бэшэ хабаадалса[…] һан Ивалгын ОПХ […] шараг, буруунууда[…] хы документыень […] зохёоһон байба. Тии[…] ажахын эмэ мал […] аукцион дээрэ худ[…] эрхэгүй үлөө бэшэ, […] гэжэлтэдынь һүүлэй […] лай үүлтэр һайжар[…] лаар биратай хүдэл[…] дэггүй байһанаа эл[…] үгөө. Гэршэ болгон […] шээ харуулмаар. […] 1971 ондо 415 буха […] даһан һаа, 1974 онд[…] доол 265 буха ажах[…] эльгээгээ. Мүн энэ […] соо һү, мяха абалга[…] лээд доошолһон байн[…]

Энэ үнгэргэгдэһэн […] он дээрэ «Байкал» у[…] Кировэй нэрэмжэтэ со[…] болон «Прибайкалец» […] зой, Сэлэнгын совхо[…] шадай малай үүлтэр […] руулха талаар горитой […] мэри хэһэниинь онсо […] лэгдээ.

Вл. ЖИГЖИТ[…]
манай тусхай […]

ЗУРАГУУД ДЭЭР[…] циондо асарагдаһан […]нууд. Чемпионой нэр[…] тэһэи «Байкал» у[…] «Диктор» гэжэ нэрэт[…]да ехэ медаль зүү[…] байна.

ЗУРАГЛАЛ

АХА ЗАХА ХОНИШОН

Хэжэнгын үргэн тала уняартан нэмжынэ. Холодо хүхэрһэн хаданууд, шугын наагуур мэлмэрэн урдаһан Хэжэнгэ, аалихан найгаһан ногоон тужа үдын халуунда аяшархаад, дурд гэһэндэл үзэгдэнэ.

Хонид голой эрьедэ суглараад хуранхай. Энэ үедэ өөрынгөө бодолнуудта абтан, моринһоо буугаад һуухада аятай даа...

Хорин жэлэй саана Шоён Найданович Намжилов Бальжит нүхэртэеэ хони даажа абаһан юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо олон жэл үнгэрөө, манай ажабайдалда асари ехэ хубилалтануудшье болоо. Энэ үе соо Намжиловтан хонин ажалда ёһотойгоор дүршэжэ, ажалынь амжалтатай боложо, нютаг соогоо суута гараһан ааб даа.

Наймадахи табан жэлые Шоён Намжилов нилээд ехэ амжалтатайгаар түгэсхөө һэн. Тиихэдэ Октябриин Революциин орден дo хүртэжэ, олон жэлэйнь габшагай ажал үндэр сэгнэлтэдэ хүртөө. Удаань тэрэнэй нүхэр Бальжит Дамбаевна Цыбикова Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдажа, ордента бүлэ гэжэ суурхаһан юм.

Шоён Намжилов бүри үнинһөө хойшо зуутанай тоодо оролсодог болонхой. Юһэдэхи табан жэлэй хугасаа соо 2500 хурьга абаха, бүхы һүрэгөө бүтэн бүринөөр, тобир тарганаар ондо оруулха даабаритай һэн. Харин Шоён Найданович 2876 хурьга түлжүүлжэ, түрэл совхозойнгоо хонин һүрэгтэ нэмэри оруулаа.

Тус баримта анхарал татамаар бэзэ. Теэд энээнэй саана хэдэн нойргүй һүнинүүд, эдихэ, уухаяа мартаад ябаһан үдэрнүүд, ямар ехэ хүндэ хүшэр ажал нюугаатай гээшэб! Энээниие тоолохо сүлөө саг үгы байгаа юм бэзэ.

Хэжэнгын совхозой мэдээжэ хонишон Шоён Найданович Намжилов үшөө 1973 ондо пенсидэ гараһан. Тиигэбэшье дуратай ажалаа хаянгүй, мүнөө болотор хүдэлһөөр ябана.

Шоён Намжилов хонидойнгоо ашаг шэмые дээшэлүүлхын тулада горитой юумэ хэнэ. Хонидые хэзээ, хаана, хэды шэнээн соо адуулхаб гэжэ һайн мэдэнэ. Тиимэһээ ехэ нооһо абажа, табан жэлэйнгээ түсэб холо үлүүлэн дүүргэбэ бшуу. Жэшээлхэдэ, 90-ээд центнер нооһо гүрэндэ тушааха даабаритай аад, 102 центнертэ хүргэжэ шадаа. Гадна даажа байһан хонидойнгоо шэгнүүрые дээшэлүүлхэ табан жэлэйнгээ түсэб 119,9 процент дүүргэбэ.

Юһэдэхи табан жэлнай түүхын баримта болохонь гээшэ. Тиихэдэ хуушанай хонишон Шоён Намжиловай амжалта табан жэлэй түүхэдэ хүндэтэ һууриие эзэлхэ байха.

Гэбэшье туйлаһан амжалтаараа дашуураад һууха сүлөөгүй ябадаг Шоён Найданович арбадахи табан жэл тухай бодолдо абтана. Энэ хугасаагай түрүүшын үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ үндэһэ һууринь мүнөө, зунай үедэ табигдана ха юм.

Тиимэһээ хонишон сүлөө тухагүй байна. Тэрэ жэл бүхэндэ үбһэеэ өөрөө бэлэдхэжэ абадаг. 100 гектар тухай участок отарын дэргэдэ мэдэлдэнь байна бшуу.

1000 гаран центнер үбһэ жэл бүхэндэ шарга дээрэ һүрилжэ, үбэлжөөндөө гансата шэрэжэ асардаг заншалтай. Тиигээд зелёнко бэлэдхэжэ, баһал газаагаа буулгадаг. Мүнөө жэлдэ 600 гаран центнер үбһэн һүрилэгдөөд байна. Ургасын муушье һаань, урда жэлнүүдэйхиһээ дутуугүй үбһэ абахаар Намжиловай бригадын үбһэшэд зоригжонхой.

Тэжээл тухайгаа һанаагаа зобохоһоо гадна, искусственна аргаар үрэжүүлгэдэ хонидоо тобир тарганаар хүргэхэ тухай бодохо саг ерээ. Тиимэһээ туһалагша хонишон Зоя Дашабыловань һайн ноготой газар оложо, үглөөнэй сагһаа хойшо хонидоо адуулна.

Борьёогой суута хонишодой жэшээгээр үрэжүүлгые богони болзор соо, тон шанар һайнтайгаар үнгэргэхын тулада баһал горитой бэлэдхэл хэхэ хэрэгтэй. Байгша оной сентябриин нэгэнһээ энэ шухала кампаниие эхилээд байнабди. Тиихэдээ февраль һарын эхеэр түрүүшын хурьгад бии болохо болоно.

Байгша ондо Шоён Найданович түрүүшынхеэ түрэхэ хонидые тушаажа абаа. Тиигэбэшье 100 эхэ хонин бүхэнһөө 104 хурьга абажа түлжүүлээд, хонинойнгоо толгой бүриһөө 3,2 килограмм нооһо хайшалаа. Эхэһээ таһалха багтань хурьган бүхэнэйнгөө шэгнүүрые 22 килограммда хүргэжэ, баһал һайн үрэ дүн туйлаба.

— Энэ амжалтаяа улам арьбадхаха зорилго урдаа табинабди, — гээд, Шоён Найданович хөөрэнэ. — Тиимэһээ мүнөөнһөө […] жэлгэ тухайгаа […] саг ерээ. Би өөрөө […] жээл бэлэдхэлгэдэ […] анхаралаа табижа ба[…] Харин Зоя Дашабылов[…] һалагшамни хонидоо а[…]на. Бэрхэ басаган, Ехэ […] наагаа зобонгүй үбһэе[…] лэдхэнэб.

Иигэжэ үбэлжэлгэ […] мүнөөнһөө бодожо, […] боломжонуудаа дууһа[…] ложо гаргаад, холын […] бодолтойгоор хүдэлхэ […] манай үеын ажалша[…]нэй гол шэнжэ[…] нэгэн. Жэлһээ […] бүри һайнаар, бүтээс[…] тэйгээр, ажаллаха […] иимэ хүнүүдэй нангин […] гань болонхой. Тэдэнэй […] гэн Хэжэнгын совхозой […] та хонишон Шоён На[…]лов.

«Хонишон бол[…] Шоён Найданович туһа[…] һургаһан юм»,—гэхэ […] Хэжэнгын голдо олон […] Жэшээлхэдэ, Ш. Р. Ба[…] нимаев Намжиловай хаа[…] ябажа, хонишоной мэрг[…]дэ һураад, мүнөө өөрө[…] рүүшүүлэй тоодо орол[…]

Мүнөө залуу айла[…] Аюша Маладаевтан […] хонишонтой зэргэлжэ […] гаад, хонин ажалай […] нуудые шэнжэлнэ. «А[…] яһала бараг хонишон […] хоор» — гэжэ багшань […] һэн...

Р. ЦЫМПИЛОВ,
хүдөө бэшэгш[…]

Саян Черепанов Совет Армида алба хэһэнэйнгээ һүүлээр түрэл Түнхэнэй аймагай Саянанай совхоздо бусажа ерээд үхэршэнөөр ажаллажа захалаа юм. Мүнөө тэрэ Николай Агуновтой хамта заха холын Үргэдэйн бэлшээридэ 150 гунжа абаашаад харууһалжа байна.

Зунай бэлшээриин үедэ мал бүхэнэйнгөө шэгнүүрые суудхын 1000 граммаар нэмээхээр абаһан уялгаяа залуу малшан амжалтатайгаар бэелүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: малшан С. Черепанов.

В. НИКОЛАЕВАЙ фото.

АХЫН АЯЛГА

Аймагай культурын таһагай уран һайханай бүлгэмэйхид һаяын үдэрнүүдтэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Ээрэ, Шаснур, Ленино тосхонуудта ажаллажа байгаа үбһэшэдтэ, малшадта ба алба хаагшадта айлшалжа, концерт харуулба. Харгы замай хэды хүшэр хүндэ байбашье, эдэнэр зориһон газартаа хүрэһэн байна. Зарим газарнуудта ябагааршье ябагдаа.

Хүдөөгэйхид ород, буряад ба бэшэшье арадуудай дуу, хатарнуудаар һонирхоо.

Нютагай артистнуудтай хамта өөрынгөө һайн дураар Эрхүү хотын Хо Ши Минэй нэрэмжэтэ хари хэлэнэй дээдэ һургуулиин доцент, хэлэ бэшэгэй эрдэмэй кандидат Каверин Анатолий Александрович хабаадалсаа. Тэрэ манай нютагта амаралтаяа үнгэргэжэ байһан юм. Тэрэнэй гүйсэдхэһэн шог ёгто үгэнүүд, баснинууд нютагаархидые һонирхуулба. Тиихэдэ Орлигой дунда һургуулиин уран һайханай бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэ, хари хэлэнэй багша Александр Борисович Ушаков аккордеон дээрэ буряад, ород арадуудай аялгануудые уран гоёор гүйсэдхэбэ.

Нютагай артистнарай концертые сугларагшад хани халуунаар угтажа, үшөө дахин ерэжэ байхыень уриһан байна.

Вл. ГАЛСАНОВ.

УСТЬ-ОРДЫН ҺОНИН

ТҮРҮҮШҮҮЛДЭ — УЛААН ТУГУУД

1975 оной түрүүшын хахадта аймагууд, колхозууд болон совхозуудай мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ба бэлэдхэл дээшэлүүлхэ талаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргахада Алайрай аймаг, Боохоной аймагай Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз, Нельхайн совхоз түрүү һуури эзэлжэ, КПСС-эй окружкомой болон окрүйсэдкомой дамжуулгын Улаан тугуудта хүртэбэ.

ХҮНДЭЛЭЛЭЙ САМБАРТА — ТҮРҮҮШҮҮЛ

Юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түрүүшын хахад жэлдэ мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлһэн түрүүшүүл округой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ. Һү һаалиин арбаад фермэ, 160 гаран һаалишад, малшад, тугалшад, гахайшад, шубуушад тэдэнэй дунда бии.

ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ — 2.500

Мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлхэ талаар Бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсоһон округой олонхи һаалишад үндэр амжалта туйлаба. Энэ жэлэй түрүүшын зургаа һарада округой 85 һаалишад үнеэн бүриһөө 2.500—1.920 килограмм һү һаагаа. Тэдэнэй дунда мүрысөөндэ түрүү һуури Алайрай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Иваническэ фермын һаалишан Валентина Константиновна Тыщенко эзэлбэ. Тэрэ хадаа үнеэн бүриһөө 2.368 килограмм һү һаагаа. Энэ аймагай «Идеал» совхозой һаалишан Гульшат Имангулова хахад жэлдэ — 2.500 шахуу килограмм һү һааба.

ЗАЛУУШУУЛ СОВХОЗДОО ҮЛЭНЭ

Нүхэдэй аймагай Ново-Ленинэй дунда һургуулиин 10-дахи класс дүүргэһэн һурагшад бултадаа түрэл Нукутска совхоздоо ажаллахаар үлэбэ. Совхозой дирекци залуушуулда үнеэдые даалгажа, тусгаар комсомол-залуушуулай һаалиин фермэ эмхидхэбэ. Фермэдэ арбан табаад залуу хүбүүд, басагад ажаллана. Хоёр хүбүүд тракторта һуугаа, хоёр хүбүүд хонишод болоо. Дүрбэн хүбүүн «талын онгосонуудай» штурвал барина. Залуу малшадта заабарилагшаар дүршэл ехэтэй үнинэй һаалишан, коммунистка Розалия Афанасьевна Яковлева эльгээгдээ. Залуушуул ажаллажа эхилһэн түрүүшын һарада үнеэн бүриһөө 299 килограмм һү һаагаа.

ТҮРҮҮ КОМБАЙНЕРНУУДАЙ ҮҮСХЭЛ

Округой түрүү комбайнернууд, энэ жэлэй ургаса һайн шанартайгаар хуряае гэһэн уряатайгаар бүхы механизаторнуудта хандаа. Алайрай аймагай «Рассвет» колхозой комбайнер, Социалис Ажалай Герой Иннокентий Вязьмин 400 гектар таряа хуряаха, 7.000 центнер таряа сохихо, хоёр механизаторые дүршэлдөө һургаха гэһэн уялга абаа. Энэ аймагай «Ангарстрой» совхозой комбайнер, Ленинэй орденто Гавриил Урбановай звено дүрбэн комбайнаар 30 мянган центнер ороохо сохихо, Усть-Ордын совхозой комбайнер Кондратий Шеденовой звено дүрбэн комбайнаар 35 мянган центнер таряа сохихо, хоёр механизаторые бэлдэхэ юм.

БАСАГАДАЙ АГРЕГАТ

Эдэ гурбан басагад ондо ондоо ажалда ябаһан. Эля Бертохонова һаалишан. Даша Хобринова Паша Васильева хоёр штукатур-маляр байһан. Гурбууландаа эрхим ажалшад гэжэ суурхаһан. Үбэл Боохоной аймагай Бэлшэрэй совхозой дэргэдэ Казачинска СПТУ-гай филиал нээгдээ һэн. Эдэ гурбан басагад тэндэ һуража гарахадаа механизаторай мэргэжэлтэй болоо һэн.

Хабарай тарилгын үедэ басагад тусхай звено болоно практикада гараа. Тэдэнэр 20 үдэрэй туршада Д-75 трактораар 200 гектар газар хахалаа, 600 гектар газар борнойлоо.

Мүнөө эдэнэр ургаса хуряалгын звено-агрегат эмхидхээ. Тэдээндэ 3 комбайн, 2 автомашина үгтөө. Басагадай звено 920 гектарай баал суглуулжа, 11 мянга 960 центнер ороохо сохижо абаха юм.

ҺУРАГШАДАЙ БРИГАДАДА — АВТОБУС

Усть-Ордын хоёрдохи дунда һургуулиин һурагшадай бригада Россиин Федерациин һурагшадай үйлэдбэриин эрхим бригадануудай нэгэн гэжэ тоологдоод, РСФСР-эй хүдөө ажахын министерствын үндэр шанда — «Кубань» гэжэ автобус бэлэг болгон абаба.

Һурагшадай үйлэдбэриин бригада Усть-Ордын совхоздо тон ехэ хүдэлмэри бүтээнэ: гурба мянга гаран хурьгадые ехэ болгоо, гурба мянга табан зуу шахуу хони хайшалаа, капуста һуулгаһан, томат ургуулһан байна.

М. МИРОНОВА,

ЗУРАГЛАЛ

ЗАЛУУ ЗҮРХЭНЭЙ ОХИН

ЛВРЗ-гэй комсомолой комитедэй секретарь Александр Лубсанов тухай хөөрэлдөө тус заводой түрүү хүдэлмэришэн, Улаан-Үдэ хотын хүндэтэ эрхэтэн, Социалис Ажалай Герой, коммунист Борис Захарович ...деевэй тэрээн тухай хэлэһэн үгэнүүдээрнь эхилхэмнай: «Энэ хүн партийна хүдэлмэри ябуулжа шадаха ...хой. Түбшэн нам, урда табиһан зорилгоёо заабол ...гэдэг, нүхэд зондоо ...тэй, комсомолой комитедэй ажал ябуулга шадаха бэрхээр хүтэлбэрилдэг ... Түрүү хүдэлмэришэн... иимэ үндэр сэгнэлтэдэ ... һаалда хүртэхэ гээшэ ... һайхан хэрэг ааб даа. Би Саша Лубсановтай энэ ... үбэлэй һүүл багта танилсаа бэлэйб. Тиихэдэ Саша тухай хадууһан һанал бодол тэрэ сагһаа хойшо ...ха бүхэндөө улам бэ... һэн.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводто хүдэлхэ гэжэ ...эн тухайгаа иигэжэ ...: «Эхэ, эсэгэмни, хүгшэн ...ымни бултадаа эндэ ...һэн. Харин мүнөө би ... хүбүүнтээ эдэнэйнгээ ... уг залгамжалан ...бди. Сэхынь хэлэхэдэ, ... минии танил, хүршэ... бултадаа бага наһанһаа ... энэ мантан ехэ завод ... хөөрэлдэдэг, хүдэлмэ... боложо наададаг һэм... Гансал энэ ушарһаа тус ...дой хүдэлмэришэн бо... гэхын аргагүй ааб даа. ...бэшье би ЛВРЗ-гэй хү...эришэн болоһондоо ...тайб. Еһотой хүн ямар ... ажал сэгнэдэг, ажалдаа ...хыгоор хандадаг гээшэ». Түмэр замай техникум дүүргэһэншье һаа, эсэгэтээ хөөрэлдэһэнэй удаа өөрын дураар юрын хүдэлмэришэнөөр ажалай эхин алхам 14 жэлэй урда хэһэн байна. Минии һанахада, эгээл иимэ хадань Александрые аха зон, нүхэдынь хүндэлдэг.

Нэгэ хэды саг соо хүдэлмэришэнөөр ажаллаад, удаань мастер болоо. Саша эндэ хүдэлжэ эхилһэнһээ хойшо комсомолой ажалда эдэбхитэйгээр хабаадажа, хуби заяагаа комсомолтой улам батаар холбоһон байна.

19 хүрэжэ ябаһан А. Лубсанов сэрэгэй албанда мордоо һэн. Тэндэ комсомолой ажал ябуулга урданайхяараа хэдэг байгаа. Албанһаа табигдаад, түрэл заводтоо ерэжэ хүдэлөө. Тэрэ гэһэнһээ хойшо комсомолой комитедэй гэшүүн юм. 1971 оной ноябрь һараһаа — ЛВРЗ-гэй, комсомолой комитедэй секретариин орлогшо, 1972 оной мартһаа секретаряар хүдэлнэ. Үшөө Зүүн Сибириин технологическа институтда заочноор һурадаг. Ажал, институт, гэр бүлэ... Тодорхойлон хэлэхэдэ, тэрэ бүхы ажалаа үрдижэ саг соонь үнэн сэхээр хэдэг гээшэ. Яагаад бүхы юумэеэ үрдинэ гээшэбши? — гэхэдэм, тэрэ иигэжэ хөөрөө һэн: «Ажабайдалда дабаанай саана дабаан, тэрэнэй удаа үшөө дабаан... Дэлхэй дээрэ ажаһууха, дабаануудай үндэрые дабан ябаха — жаргал». Иимэл хадаа тэрэ ажабайдалай олон тоото долгиндо сохюулшангүй, хододоо урагшаа эрмэлзэн ябана бшуу.

Комсомолой комитедэй үнинэй гэшүүн Юрий Топский гэгшэтэй уулзажа хөөрэлдэхэдэм Александр тухай иигэжэ хөөрөө һэн: Юун гэхэб даа, эдэнэр юрын, хүн зонтой үгэеэ ойлголсоходоо бэрхэнүүд... Саша бидэ хоёр хорёод жэл танилбди. Нэгэ нэгэнһээ нюуха юумэн байхагүй. Тэрэ аалин түбшэн зантай, хэнэйшье юуншье гэжэ һураа һаа, хододоо дууһан, мэдэхэ соогоо хэлэжэ, ойлгуулжа үгэдэг. Ямаршье хүнтэй хөөрэлдэжэ шададаг. Саша хэһэн ажалайнгаа үрэ дүнгүүдээр сэдьхэлээ ханаад миин байдаггүй. Тэрэ ажалша бэрхэ, тиихэдэ дуулажа, хатаржашье шадаха, уран һайханай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Гэртэнь ошоод байхадаа, тэрэнэй һайн һайхан абари зан бүришье элирдэг юм.

Иимэл хадань заводой комсомолшууд болон залуушуул Александрые ВЛКСМ-эй комитедэй секретаряар һунгаа ха юм. Эгээл тэрээн шэнги совет хүбүүд, басагад манай гэрэлтэ һайхан ерээдүй байдал байгуулгын түрүүшүүлэй дунда ябана.

Комсомолой комитедэй үүсхэлээр заводтонь олон һайшаалта хэрэгүүд бэелүүлэгдээ. Заводой хүдэлмэришэдтэ баригдажа байгаа байра гү, али элдэб ондоо яаралтай хэрэгүүдэй гарахада, комсомолой комитедэй секретарь бидэнэр, комсомолшуудтаа найдагты гэдэг. Тэрэншье буруу бэшэ, залуушуул эсэхэ сусахаяа мэдэдэггүй ха юм. Гансал тэдэнэй ажаябуулга гуримтай һайнаар эмхидхэхэ хэрэгтэй бшуу. Саша Лубсанов энэ хэрэг һайнаар шудаланхай, зүб мүрөөр хүтэлбэрилдэг, эмхидхэхы ехэ дүршэлтэй болоо. Жэшээ болгон комсомолшуудай өөһэдынь үүсхэлээр ба хүсөөр бүтээгдэһэн теплицэ тухай дурдажа болоно.

1972 ондо ЛВРЗ-гэй комсомолшууд теплицэ бариха гэжэ шиидэһэн юм. Тэрэнь Сотниководохи теплицэнүүдэй проектээр баригдаһан байгаа. Энэнь 38 метр утатай. Нёдондо эдэнэр теплицээ барижа дүүргээ. Барилгын болоҗо байха үедэ тэдэнэр ямар огородой эдеэ тарибал, теплицын барилгада гаргагдаһан мүнгэ зөөри түргөөр ашаяа харюулха гээшэб гэһэн асуудал шиидхэхэ баатай болоо һэн. Экономическа тоололго мангир тариһал 12 жэлэй, помидор — 8 жэлэй, үгэрсэ — 5 жэлэй туршада теплицын барилгада гаргагдаһан мүнгэ харюулха гэжэ харуулба. Тиигэжэ үгэрсэ таригдадаг болоһон юм. Заводой комсомолшууд, залуушуул теплицын барилгада түлөөһэгүйгөөр ажалай һүүлээр хүдэлөө. Энэл даа коммунис ажалай хүсэн, энэл даа, манай совет хүнэй һэшхэл, хүсэл эрмэлзэл. Теплицэ баригдажа, үгэрсэ, сэсэгүүдшье таригдаа. Теэд үшөө нэгэ хэрэгтэй юумэн дуташоо. Тэрэнь — зүгынүүд болоно. Зүгыгүйгөөр үгэрсын сэсэгүүд үрэгүй ха юм. Мүнөө заводой теплицэдэ 2 бүлэ зүгы бии. Комсомолой эдэбхитэд иигээд үшөө нэгэ теплицэ бариха түсэбтэй.

Теплицын удха шанар тухай нүхэр Б. З. Поздеев иигэжэ хэлээ һэн: «Бултанда ехэ хэрэгтэй юумэ комсомолшууд бүтээгээ». Тэрэншье буруу бэшэ. Юундэб гэхэдэ, эндэ ургуулагдаһан үгэрсөөр хүдэлмэришэдые хооллуулдаг. Харин сэсэгүүд шэрүүн үбэлэй янгинама хүйтэндэ олоной газарта табигдажа, хүнүүдэй нюдэ баясуулдаг. Тиимэһээ комсомолшууд болон залуушуулай хоёрдохи теплицээ барихадань, заводой хүдэлмэришэн бүхэн шадаха зэргээрээ туһалха байха.

Александр Лубсановые үшөө нэгэ талаһаань харуулха һанаатайбди. ЛВРЗ-дэ һурган хүмүүжүүлгын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдадаг юм. Саша энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг. Жэшээ болгон нэгэ ушар тухай хэлэмээр.

Юра Вольный 17-тойдоо энэ заводто хүдэлжэ эхилээ. Тиихэдэ Юра журам муутай гэжэ хэлсүүлдэг байгаа. Хүбүүн эхэ, эсэгэгүй үлэшэһэн тула үбгэд хүгшэдэйнгөө хажууда үндыһэн. Тэрээндэ эсэгын ёһоор заабарилан үгэ хэлэхэ хүн үгы һэн. Саша энэ хүбүүнтэй хамта нэгэ цехтэ хүдэлжэ байхадаа танилсаа. Энэ сагһаа хойшо тэдэ хододоо суг ябадаг, үнэн зүрхэнһөө хөөрэлдэдэг һэн. Заабари, хөөрэлдөөнһөө залгамжалан, саашадаа даабаринуудые Юрэдэ үгэдэг бэлэй. Һүүлээрнь хүбүүн ниитын журам хазагайруулагшадай, архиншадай муу муухайе ойлгоод, тэдэнтэй тэмсэхын тулада комсомолой дайшалхы отрядай гэшүүн болоод, ажал хүдэлмэридөө һайнаар хандадаг болоо бэлэй... Юра армиин албанһаа табигдаад, жэл соо бэлэдхэл хэһэнэй удаа Свердловскын юридическэ институтда ороо һэн. Мүнөө тэрэ — коммунист, гурбадахи курсын студент. Юра Улаан-Үдэеэ ерэхэ бүхэндөө комсомолой комитедтэ заабол хүрэдэг заншалтай юм:

«Манай ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь тухай бэшэхэ, хөөрэхэ һайшаалта юумэн ехэ. Саша — түрүүшүүлэй нэгэн», — гэжэ заводой парткомой секретариин орлогшо нүхэр В. В. Саржан хөөрэнэ.

Д-Р. ДАМБАЕВ.

Хилын саанаһаа

телефон телеграф радио

НЬЮ-ЙОРК

Зүришэлдөөтэ байдалтай байһаар

ТАСС

Синайн хахад арал дээрэ египет ба израиль сэрэгүүдые һалгаан тусгаарлалтын хоёрдохи шата тухай асуудалаар Египедэй ба Израилиин хоорондо баталагдажа, түлөөлэгшэдэйнь нэрэ болон обогуудай эхин үзэгүүдэй табигдаһан хэлсээе ...жэлхэ зуураа, американ ...лэл иигэжэ мэдэрнэ: энэ ...ээн тон хизаарлагдамал ...дха шэнжэтэй. Израилиин ...дэһэн бүхы араб газар ...дые сүлөөлхэ, Палестинын араб арадай хуулита на...нальна эрхэ хангаха гол асуудалнуудые шиидхэнгүй орхёо.

Тус хэлсээнэй үндэһөөр, «Египедэй урагшаа дабшалга хэдэхэн милеэр хизаарлагдана, гэхэ зуура Синайн газар дайдын 85 процентнь Израилиин эзэмдэлгэ доро үлэнэ» — гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ тэмдэглэнэ.

«Египет-Израилиин һүүлэй хэлсээн 1967 ондо Израилиин эзэмдэн булимтарһан газар дайдые бусаалгаха гэһэн Сириин ба Иорданиин ябуулгануудые бэрхэтэй болгохо байна» гэжэ Амманһаа дамжуулһан корреспонденци дотор тус газетэ дурдана.

Дүтын Зүүн зүгэй хэрэгүүдтэ Америкын сэхэ хабаадаха түсэб тушаа «Нью-Йорк таймс» иигэжэ бэшэнэ: дурсагдаһан хэлсээе һүүлэй һүүлдэ конгрессэй һайшаахашье һаань, «Вьетнамда урагшагүйдэһэнөө үшөө мартаадүй зарим конгрессменүүд Синайдахи хадын хабшалай харгынуудта 200 американецые байлгаха гэһэн һанаашалгые — сэрэгэй талаар аюултай, ехэ уялгын эхи заха болоно гээд эрид буруушаана.

ПАРИЖ. (ТАСС). Египедэй ба Израилиин хоорондохи хэлсээн зүришэлдөө хёмороо зайсуулгын талаар урагшаа дабшалгада туһа хүргэхэгүй байна. Юундэб гэхэдэ, энэ хэлсээн гол шухала асуудалнуудые шиидхэнгүй орхино» гэжэ «Юманите» бэшэнэ.

НИКОЗИ. (ТАСС). Дүтын Зүүн зүгтэ хабаатай асуудалаар Женевскэ эбэй конференциие һэргээлгэ — энэ районхи зүришэлдөөе зайсуулхын тула хэгдэхэ хөөрэлдөөнүүдэй имагта таарамжатай формо болоно гэжэ «Харавги» бэшэнэ.

Хэлсээ хэһэнэй, ООН-ой шиидхэбэринүүдые дүүргэһэнэй үндэһөөр Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые шиидхэлгэ — эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүдэй эрилтэ болоно. Израиль эзэмдэгдэһэн араб газар дайдануудые сүлөөлхэ, Палестинын араб арадай хуулита эрхые мэдэрхэ ёһотой, — гэжэ тус газетэ тусхайлан тэмдэглэнэ.

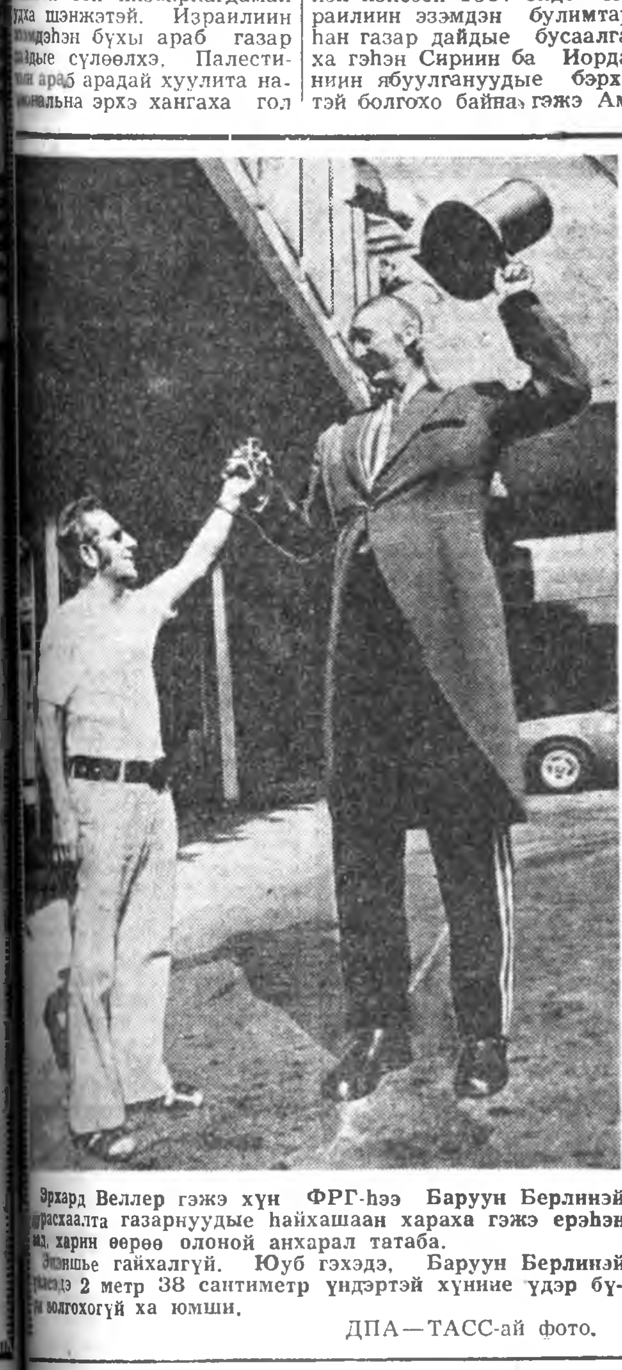

Эрхард Веллер гэжэ хүн ФРГ-һээ Баруун Берлинэй ...расхаалта газарнуудые һайхашаан хараха гэжэ ерэһэн ...д, харин өөрөө олоной анхарал татаба.

Энэншье гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, Баруун Берлинэй ...дэ 2 метр 38 сантиметр үндэртэй хүниие үдэр бүри олгохогүй ха юмши.

ДПА—ТАСС-ай фото.

БРАЗЗАВИЛЬ

АНГОЛОДОХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Баруун тээхи хэдэ хэдэн гүрэнүүдһээ, Урда Африкын хархисуудһаа сэрэгэй туһаламжа абадаг, Анголые национальна талаарнь сүлөөлхэ фронт (ФНЛА) гэдэгэй отрядуудай, мүн Анголые сүлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөнэй (МПЛА) сэрэгүүдэй хоорондын зэбсэгтэ тулалдаанууд ороной хэдэ хэдэн районуудта боложо үргэлжэлһөөр. Эндэ абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Луандаһаа хойгуурхи нютагуудта шахардуу байдал үлэнхэй. Оронойзахиргаанай энэ түбтэхи байдалые хинадаг МПЛА-гай отрядууд город худар нэбтэрэн орохо гэһэн ФНЛА-гай хүсэнүүдэй һэдэлгэнүүдые гэдэргэ сохино.

Намибитай хилэлдэг нютагуудһаа ороной гурбадахи хэмжээнэй хото — Са-да-Бандейрэ тээшэ шэглэн дабшажа ябаа хархис хүлһэншэдэй гол отрядай ябуулгын хэгдэдэг Анголын урда зүгтэ шахардуу байдалай үшөө нэгэ гуламта бии. Анголын урда зүгтэ, Кунене мүрэнэй райондо, баригдажа байгаа томо электростанциие «һүйдхэлтэ этэгээдүүдһээ» хамгаалһан хэбэртэйгээр Анголо худар нэбтэрэн ороһон. Урда Африкын сэрэгүүд ябуулга хэнэ.

ВАШИНГТОН

Этигэл найдабаряа ехээр алданхай

ТАСС

Уласхоорондын валютна фондын (МВФ) Шэнэдхэн һэльбэхэ ба хүгжөөхэ зорилготой уласхоорондын банкын (МБРР) жэл бүриин ээлжээтэ, 30-дугаар сессидэ хабаадагшад ехээр һанаата бололгын ба дэлхэйн экономикын ерээдүйн хэрэгүүд тушаа хараа бодолнуудай алгасалгын оршон байдалда Вашингтондохи заседанинуудаа эхилбэ.

Валютын ба экономикын олон асуудалнууд: саарһан мүнгэнэй үнын ехээр уналга, ажалгүйшүүлэй улам олошоролго, гүрэнэй бюджедүүдэй гаршын оршоһоо ходо үлүү гарадаг ушар, промышленна үйлэдбэриин муудалга, США-гай үүсхэлээр ба хүтэлбэри доро, дайнай һүүлээр байгуулагдаһан, баруун оронуудай «экономическа бүридэлэй» кризис тус зүблөөнэй хүдэлмэриин программада ороно. МВФ-гэй жэл бүриин шэнжэлэл дотор дурдагдаһанай ёһоор, «дэлхэйн экономикын байдал, заншалта стандартнуудай ёһоор, 1974 ондо, 1975 оной тэнгһээ урагша муу зандаа үлэһэн байна».

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

РИМ. Италиин Коммунис партиин областной федерацинуудай секретарьнарай зүблөөн сентябриин 3-да эндэ болоо. ИКП-гэй түрүүлэгшэ Луиджи Лонго, Компартиин генеральна секретарь Энрико Берлингуэр гэгшэд зүблөөндэ хабаадаба. Компартиин хүтэлбэриин гэшүүн Джорджо Наполитано дотоодын политикын ба ажалшадай социальна тэмсэлэй асуудалнуудта зорюулагдаһан элидхэл хээ.

ДЕЛИ. Байгша оной декабрь соо Патне хотодо (Бихар штат) болохо уласхоорондын антифашис конференцидэ бэлэдхэл Индидэ хэгдэжэ байна.

ЛИМА. Перугай Коммунис партиин (ПКП) ЦК-гай Политкомисси орон доторхи байдал тухай мэдүүлгэ тунхаглаба. Һаядаа Перугай правительствада хэгдэһэн хубилалтанууд орон доторхи революционно шэнэдхэлгэнүүдые улам бэхижүүлхэ ба гүнзэгырүүлхэ зорилготой юм гэжэ тэрэ мэдүүлгэ доторнь хэлэгдэнэ.

Хархис этэгээдүүдэй ба империализмын тала баридаг бүлэгүүдэй хорото аашануудые элирүүлэн зайсуулхыень уряалан, Перугай компарти бүхы коммунистнуудта, оронойнгоо арад зондо хандана. Тэдэ этэгээдүүд ба бүлэгүүд орон доторхи шэнэдхэлгын хүдэлөөндэ эсэргүү добтолгоёо улам шангадхажа магад гэжэ коммунистнууд һэргылүүлэн тэмдэглэнэ.

КИТО. Эквадорой правительствын шэнэдхэн хубилгагдахаяа байһан тухай өндэ соносхогдоо. Министрнүүдэй кабинедэй тушаалһаа бууха тухай мэдүүлгэ республикын президентдэ ороод, тэрэнь мүнөөдөө зүбшөөгдөөгүй байна. Эквадорто гүрэнэй урбалта хэхыень дотоодын хархис этэгээдүүдые, гадаадын нефтяной монополинуудые тухирһан багахан бүлэг офицернүүдэй һэдэлгын дарагдаһанай һүүлээр правительстваяа шэнэдхэн хубилгаха арга боломжо президент Гильермо Родригес Ларада энэ ябуулгань олгохо байха.

ВАШИНГТОН. Камбоджын ба Урда Вьетнамай 135 мянган гражданинууд байгша оной хабар эдэ оронуудһаа Холбоото Штадуудаар абаашагдаһан байгаа. Хорото номнол хэхэ зорилгоор США-гай эмхидхэһэн энэ ябуулгаһаа уламжалан, урда-вьетнамецуудай ба камбоджынхидой зариман США-да абаашагданхай, нүгөөдүүдынь — зугадан ошогшодто зорюулжа Гуам арал дээрэ эмхидхэгдэһэн американ лагерьнуудта байһаар.

Американ хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор, бүри олон тоото «зугадан гарагшад» орон нютагтань бусааха эрилтэ табина. Тиигэдэг 1800 хүн гансахан Гуам арал дээрэ, үнэндөө, хиналта доро байдаг.

БЕЙРУТ. Ливанда эсэргүү хорото зэрлиг ябуулгануудаа Тель-Авив улам шангадхажа байна. Сентябриин 3-да «фантом» түхэлэй Израилиин 6 самолет палестин зугадагшадай Бургуулидахи лагерьта, Тир хотоһоо хойгуур байдаг Аль-Касмия гэжэ ливан тосхондо добтолоо. Энэ бомбодолгоһоо уламжалан, 7 хүн алуулһан, 11 хүн шархатаһан байна. Эгээлэй зоной олон гэр байранууд һандаргагдаа.

(ТАСС).

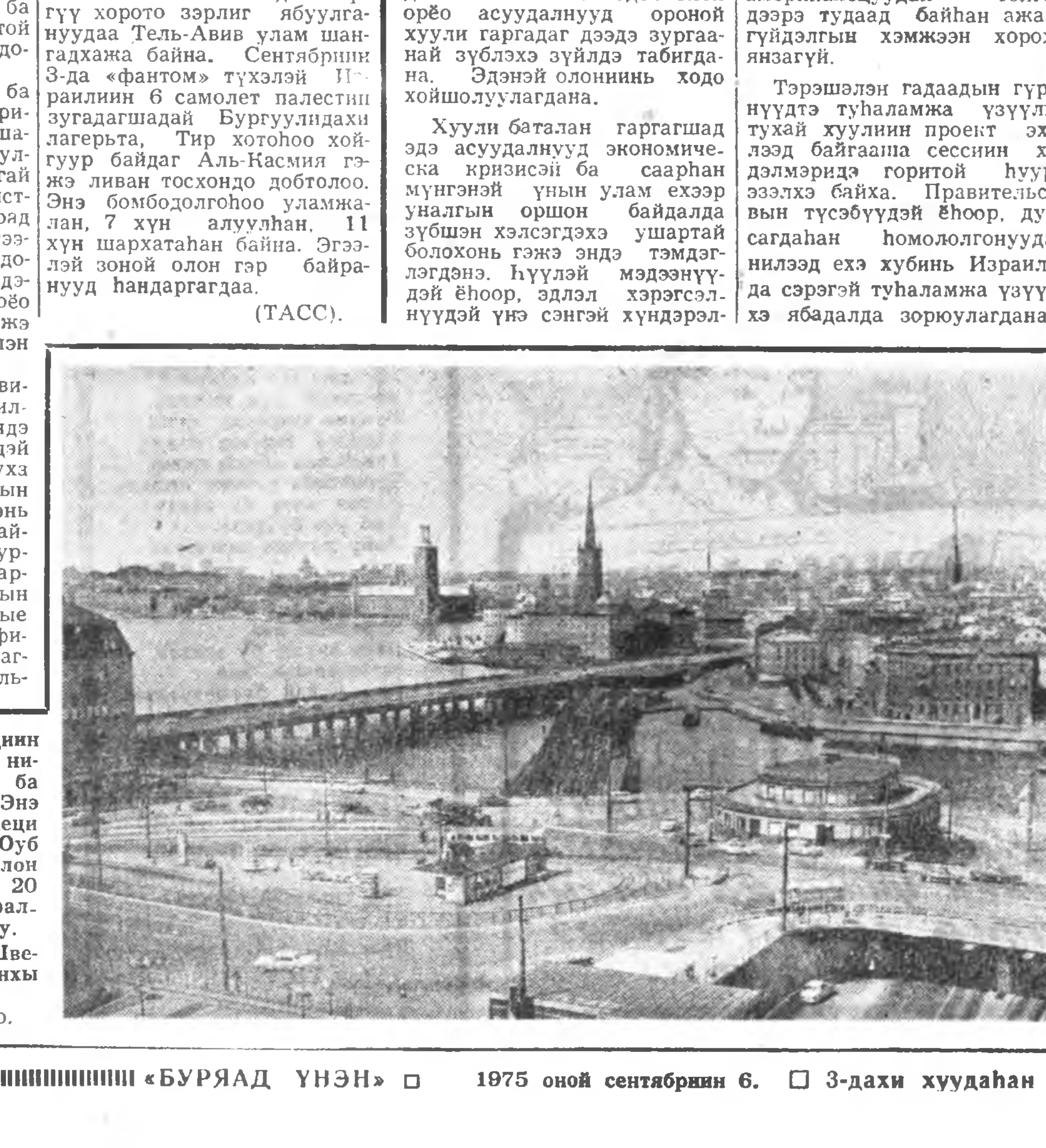

Стокгольм — Шведиин ниислэл хото ороной нилээд томо промышленна ба соёл культурын түб юм. Энэ хотые Хойто зүгэй Венеци гэжэ нэрлэдэг зантай. Юуб гэхэдэ, Стокгольмые олон тоото һубаг каналнууд 20 гаран багашье, ехэшье аралнууд болгон хубаадаг шуу.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Шведиин ниислэл хотын юрэнхы түхэл.

ТАСС-ай фотохронико.

ВАШИНГТОН

Доромжолон газаашалдаг байһаар

ТАСС

Удаан саг соо, ехэ арсалдаата ярилдаануудай болоһоной һүүлээр, 1957 ондо граждан эрхэ тухай хуулиие американ конгрессэй баталан абаашье һаань, зүһэ шарайн ба эрэ эмын илгаануудые баримталжа доромжолон газаашалдаг ябадал Холбоото Штадуудта мүнөөшье олон байһаар. Негр зониие газаашалан доромжолдог ябадалтай түбхын түрүүн тэмсэхэ тусхай комисси тогтоохо гэжэ тэрэ хуули доторнь хараалагданхай юм. Хоёр жэлэй үнгэрхэдэ, мүнөөхи комиссинь уялгануудаа дүүргэжэ, тараагдаха ёһотой байгаа.

18 жэл үлүүтэй сагай үнгэрбэшье, саг зуурын тэрэ комисси бии байхаһаа гадна, граждан эрхэ эбдэһэн баримтануудтай алхам бүхэндөө ушарна. Тус комисси түрүүшын 11 жэлэй турша соо 42 элидхэл бэлдэһэн байна. Тэдэнэй гол асуудалынь — негрнүүдые газаашалан доромжолдог ябадал болюулха асуудалда зорюулагдаһан байгаа. Холбоото Штадуудтахи бага яһатадай тэгшэ эрхэгүй тухай, тэрэшэлэн эхэнэрнүүдэй доромжологдон газаашалагдадаг тухай үшөө 61 элидхэл һүүлэй табан жэлэй туршада тунхаглагдаһан байха.

Комиссиин оролдолго хүсэлэлгын үрэ дүн тон өөдэгүй.

ВАШИНГТОН

Түбэгтэй асуудалнууд

ТАСС

США-гай конгресс августын каникулай һүүлээр хүдэлмэреэ һэргээбэ. Экономическа, социальна ба гадаадын политическэ хэдэн олон орёо асуудалнууд ороной хуули гаргадаг дээдэ зургаанай зүблэхэ зүйлдэ табигдана. Эдэнэй олониинь ходо хойшолуулагдана.

Хуули батален гаргагшад эдэ асуудалнууд экономическа кризисэй ба саарһан мүнгэнэй үнын улам ехээр уналгын оршон байдалда зүбшэн хэлсэгдэхэ ушартай болохонь гэжэ эндэ тэмдэглэгдэнэ. Һүүлэй мэдээнүүдэй ёһоор, эдлэл хэрэгсэлнүүдэй үнэ сэнгэй хүндэрэлгэ жэлэй турша соо 14 процентээр дээшэлээ. Экономикын мүнөөнэй байдалһаа харахада, 2 миллион шахуу американецуудай толгой дээрэ тудаад байһан ажалгүйдэлгын хэмжээн хорохо янзагүй.

Тэрэшэлэн гадаадын гүрэнүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ тухай хуулиин проект эхилээд байгааша сессиин хүдэлмэридэ горитой һуури эзэлхэ байха. Правительствын түсэбүүдэй ёһоор, дурсагдаһан һомололгонуудай нилээд ехэ хубинь Израильда сэрэгэй туһаламжа үзүүлхэ ябадалда зорюулагдана.

ТОЛИ

ШЭНЭ ЁhО ЗАНШАЛНУУДТА ҮРГЭН ХАРГЫ

Шэнэ hайндэрнүүд, шэнэ ёhо заншалнууд... Зарим ёhо заншалнуудые абалтай гү, али тиимэ иимэ hайндэрнүүдые үнгэргэлтэй гү гэhэн арсалдаан, үгэ буляалдаан энэнэй урдахи жэлнүүдтэ, хэнэйшье мэдэhээр, болодог hэн. Шэнэ ёhо заншалнуудые ажабайдалда бодотоор бэелүүлхэ, нэбтэрүүлхэ талаар яhалахан дүй дүршэл бии болонхой.

Үнэн дээрээ, шэнэ hайндэрнүүдые үнгэргэхэ, шэнэ ёhо заншалнуудые нэбтэрүүлхэ хэрэг гээшэ миил өөрөө бүтэхэ, зоргондоо хэгдэхэ юумэн бэшэ, харин ниитын эмхинүүдэй ударидалга, хүтэлбэри, хиналта доро үнгэргэгдэхэ, нэбтэрүүлэгдэхэ ёhотой бшуу.

Шэнэ ёhо заншалнуудые нэбтэрүүлхэ талаар энэ зун ехэ суглаан Украинада боложо үнгэрөө hэн. Тиимэhээ энэ хэрэг Украинада ямараар табигданхайб гэжэ уншагшадта хөөрэжэ үгэхэ хүсэлэнтэйб.

Шэнэ ёhо заншалнуудые олоной дунда нэбтэрүүлгэ соёл сурталай хүдэлмэриин шухала хэрэг болоно.

Манай hайндэрнүүд агуу Октябриин мандаhан үдэрhөө сэхэ эхи захатай ха юм. Жэшээлхэдэ, ноябриин 7-ной. Майн нэгэнэй, ажалай илалтын hайндэрнүүд манайда үнинэй заншанхай. Мүнөө ямар олон hайндэрнүүд, ёhо заншалнууд манайда бии гээшэб! Таряашадай, хонишодой, hаалишадай, механизаторнуудай үдэрнүүдые, ургасын hайндэрнүүдые жэл бүхэндэ тэмдэглэнэбди.

Үбэлые үдэшэлгэ, гэр бүлэ бололго, паспорт абаха, ажалай түрүүшын алхам гэхэ мэтэ ушарнууд баярай оршон байдалда үнгэргэгдэдэг, эмхидхэгдэдэг болонхой. Богонёор хэлэхэдэ, урданай уг заншалта ёhо гуримуудай hайнуудынь, манай социалис обществын ажабайдалда тааараха юумэнүүдынь бидэнэр абанабди. Харин шэнэ ёhоной, мүнөө үеын ажабайдалаар мүндэлhэн заншалнууд hуури байраяа батаар бэложо байнхай.

Хүн түрэлтэнэй түүхын хуудаhанда бэшэгдэhэн Илалтын үдэрые Украинада ямараар тэмдэглэнэб? Энэ үдэр хадаа гансал Майн 9-нэй үдэр тэмдэглэгдэнэгүй. Үдэр бүхэндэ шахуу наhатайшье, залуушье хүн баатарай үхэлөөр унагшадай дурасхаал мүнхэлэн ёhолно. Илангаяа Львов хотодо иимэ үзэгдэлнүүдые ходо хаража болоно. Алдар солын добуунда хүнүүд ходо ерэжэ, эдиршүүл, багашуулда баатар сэрэгшэдэй шэн габьяа тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Совет сэрэгшэдэй дурасхаалда зорюулжа, Украинада hүүлэй жэлнүүдтэ 2.700 хүшөө бодхоогдоhон байна.

Шэнэ ёhо заншалнуудые шэнжэлхэ, тэдэниие нэбтэрүүлхэ, заншуулха талаар Украинада тусхай комисси 1969 оной декабрь hара соо байгуулагдаа hэн.

Энэ комиссиин бүридхэлдэ министерство, управлени, ведомствэнүүдэй түлөөлэгшэд оролсодог юм. Һайндэр бүхэниие ямараар үнгэргэхэб гэhэн зорилготой 13 бүлэг энэ комиссида оролсоно. Тэрэнhээ гадна партийна эдэбхитэд, редакци, телевидени, радио, хэблэлэй түлөөлэгшэд эндэ хабаадалсана. Мүн иимэ комиссинууд ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдэй гүйсэдкомуудай дэргэдэ байгуулагданхай.

Шэнэ ёhо заншалнуудые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ эдэ комиссинууд ехэ үүргэ дүүргэнэ. Шэнэ жэлые, эхэнэрнүүдэй уласхоорондын үдэр — Мартын 8-ниие, Илалтын үдэрые, залуушуулай hайндэрые, хүбүүдые сэрэгтэ үдэшэлгые тэмдэглэхэ, үнгэргэхэ талаар комиссинуудай гэшүүд ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Гэр бүлэ болохо, ЗАГС-да орохо хэрэг баяр ёhололой оршон байдалда үнгэргэгдэнэ.

Киевскэ горгүйсэдкомой ЗАГС-ын таhагые даагша Раиса Григорьевна Овсянникова иигэжэ хөөрэнэ:

— Шэнэ ёhо заншалнуудые нэбтэрүүлхэ талаар манай таhаг яhала ехэ хүдэлмэри ябуулна. Гансахан май, июнь hарануудсоо 340 гаран хүбүүд, басагад айл боложо, баяр ёhололой оршон байдалда ЗАГС-да ороо.

Киев хотын ЗАГС-ын хүдэлмэрилэгшэд эмхидхэлэй ехэ ажал ябуулна. Украинын ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1973 оной майн 16-да гараhан тогтоолой ёhоор, ЗАГС-ын бюронууд гүйсэдкомуудай таhагууд болгогдоо hэн. Украинын ниислэл хото Киевтэ мүнөө гэрлэлгын зургаан ордон, hая түрэhэн үхибүүдые бүридхэлдэ абалгын гурбан байшан бии.

Залуу хүбүүн, басаган хоёрой ЗАГС-да оролго ямар эмхитэйгээр, жабхалантайгаар үнгэрнэб! Бэри басаган хүрьгэн хүбүүн хоёр эгээл түрүүлэн В. И. Ленинэй, баатарай үхэлөөр унаhан сэрэгшэдэй хүшөөнүүдтэ ошожо, баглаа сэсэгүүдые табина. Һүүлээрнь түрэлхид, дүтын нүхэдтэеэ гэрлэлгын ордондо ерэнэ. Долоон хоног соо гурбан үдэр — пятница, суббото, воскресенидэ иимэ юумэн болоно.

Киев хотын Октябрьска райондо гэрлэлгын ордондо ерэбэбди. Тэрэ үдэр залуу хүбүүд, басагад ЗАГС-да орожо, айл болохо ёhотой байгаа.

Гэрлэлгын ордон соо үглөөнhөө эхилээд хүн зон ехэ олон байба. Тойроод-сэсэгүүд, сэсэгүүд. Бэри басаган хүрьгэн хүбүүн хоёр ерэбэ даа. Гэрлэлгын ордоной түлөөлэгшэ тэдэ хоёрые бэри басаганай, хүрьгэн хүбүүнэй таhалгада урина. Бүхы юумэнэй бэлэн болоод байхада, айлшадай байhан залда оро хыень урина. П. Чайковскиин «Жабхаланта марш» зэдэлнэ.

Гэрлэлгын ордоной түлөөлэгшэ айл болохоёо байhан хүбүүн, басаган хоёрые халуунаар амаршалжа, иимэ үгэнүүдые хэлэнэ:

— Хүндэтэ хүрьгэн хүбүүн, бэри басаган! Мүнхын зулада дүтэлэн ошохыстнай гүйнаб. Мүнхын алдар солын галhаа носоогдоhон дүлэн тэндэ бии. Энэ хадаа совет Эхэ ороноймнай эрхэ сүлөөгэй, сэлмэг тэнгэриин, манай үхибүүдэй зол жаргалай түлөө унаhан баатарнуудай зүрхэнэй гал гээшэ. Агуу Ленинэй hургаалда үнэн сэхэ байhанайнгаа тэмдэг болгон, энэ дүлэнhөө өөhэдынгөө хуби абагты.

Тиигээд түрэ хуримай факел залуушуулда үгтэнэ. Тэдэнэр мүнхын зулада ошожо, тэрэнээ носоогоод, гол ехэ зал руу ороно. Тэрэ залай үдэнэй нээгдэхэлээр гэрлэлгын ордоной хоор баяртай дуу гүйсэдхэнэ. Тэрэнэй hүүлээр залуушуулые ЗАГС-да оруулалган болоно.

Гэр бүлэ бололго хадаа тусхай сценариин ёhоор үнгэргэгдэнэ. Райсоведэй депутат залуу айлые амаршална.

Украин арадай урдын ёhо заншалаар уран гоёор эмхирэгдэhэн аршуул хибэс дээрэ дэлгээгдэнэ. Хүрьгэн хүбүүн бэри басаган хоёр тэрээн дээрэ гэшхээд зогсоно.

— Энэ аршуул дээрэ гэшхэн гараhан хүнүүд үе наhандаа суг ябаха, жаргал зоболон хоёрые суг хамта эдлэхэ ёhотой, — гэжэ соносхогдоно.

Иимэ ёhо заншал — түрэ хуримай факел, амаршалгын хоор, гоёор эмхирэгдэhэн аршуул, алтан бэhэлиг гэхэ мэтэнүүд энэ hайндэрые — гэр бүлэ бололгые жабхалантай, гоё hайхан болгоно.

...Гэрлэлгын ордонуудай дэргэдэ тусхай салонууд нээгдэнхэй. Хүрьгэн хүбүүн, бэри басаган, hая түрэhэн үхибүүнэй түрэлхид энэ салонhоо өөhэдтөө хэрэгтэй юумэнүүдээ — костюм, плати, гутал, сэсэгүүдые, эдеэ хоол гэхэ мэтэнүүдые худалдан абана. Мүн дүрэеэ абхуулха, магнитофоной миндаhанда дуугаа хаалгаха, автомашина абаха, хүгжэм захиха гэхэ мэтэнүүд эндэ баhал эмхидхэгдэнэ.

ЗАГС, худалдаа-наймаанай, ажаhуудалай эмхинүүдэй хоорондо бата бэхи холбоо барисаан байгуулагданхай.

Украинын ССР-тэ үнгэргэгдэдэг hайндэр болон заншалта үдэрнүүд олон. Тэдэнэйнь тоо аяар 96 байха юм.

Украинын клуб болон Соёлой ордонуудта шэнэ ёhоной hайндэрнүүд — ВЛКСМ-эй билет, паспорт барюулга, Совет Армида үдэшэлгэ, хабар, үбэлые угталга, таряашан, студент, хүдэлмэришэн болоhонтойнь амаршалга ехэ hайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Эдэ ёhо заншалнууд, hайндэрнүүд хадаа манай социалис гуримай бусадhаа үлүү hайн байhые лаблан харуулна. Эдэ hайндэр ёhо заншалнууд хүмүүжүүлхы ехэ удха шанартай. Эдэ бүхы ёhо заншалнуудые, hайндэрнүүдые бидэнэр Буряад орон доторoo нэбтэрүүлхэ зэргэтэйбди. Эндэ ЗАГС-ын, соёл культурын болон бусад органууд эдэбхи ехэтэй байха болоно бшуу. Энэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эрдэмтэд, уран зохёолшод, артистнууд, уран зураашад болон бусадые олоор хабаадуулха зэргэтэйбди.

Н. МАДУЕВ,
КПСС-эй обкомой инструктор.

Георгий ДАШАБЫЛОВ

ШЭНЭ ШҮЛЭГҮҮДhЭЭ

МИНИИ ЗААХАН СТАНЦИ

Сибирь уужам оронойм
Шэрэм булад харгы дээрэ
Сэхэ зүүнhээш,
баруунhааш
Шэнхинэhээр ерэдэг
Поезднуудые
Угтан, үдэшэн байдаг,
Урдахи замтнай сүлөө
гэжэ
Ногоон галаар эмнидэг
Номгон даруу нэгэ
станци бии.
Удаанай аянда гараhан
Унжагар ута составууд,
Толо татан ялараhан
Томоотой экспрессүүд
Тогтохоёо эндэ мэдэнгүй,
Жэгдэхэн гүйдэл соогоо
Жэмбүүр татаад үнгэрнэ.
Сэнхир хурдан
«хүлэгүүд»
Сэхэ замдаа зорёо.
Урданайхи шэнгеэр
«Уhалхаяа» тэдэнэр
болёо.
Абаахайн шүлhэндэл
Аяар дээгүүр татагдаhан
Шабын түмэр дамжаад,
Шадал соогоо табилуулна.
Тооhон хара болошоhон
Хооhоншье,
Модо, нефть шэрэжэ,
Ходо энээгүүр харагдадаг
Ашаанай адар поезднууд
Аахилhаар, уухилhаар
Зуг татан аалидаад,
Зогсошоно эндэ хаа яа.

Амияа зааха абяжа,
Амарhанайнгаа hүүж[...]
Һанаа алдан шуухир[...]
Һалаа шэрэм харгы[...]
Намхалзуулhаар мор[...]
Наярhаар холодоно.
...Наран бадарна,
жарг[...]
Набша задарна, шар[...]
Жэлэй дүрбэн саг
Жэгтэй түргэн hуб[...]
Дуутай шуутай сост[...]
Дуугай станциин
хаж[...]
Үдэр hүнигүй үргэлж[...]
Үнгэрнэ жэрбэлзэжэ.
Баруунай томо хотону[...]
Бардам омогоор
хүхинэ[...]
Зүүнэй ехэ
барилгану[...]
Зүрхэнэй дорюун
түшэгэ[...]
Һунаhан энэ харгы д[...]
Һудаhан мэтээр луг[...]
Аласай замай нэгэ
токо[...]
Абарга мантан
вокзалну[...]
Амар мэндэеэ хүргэж[...]
Нангин хатуу уялга[...]
Нарин нягтаар дүүр[...]
Ногоон галаар эмни[...]
Номгон даруу мини[...]
ст[...]

ДАБААНАЙ ХОРМОЙДО

Хойто-Муйска дабаан —
Холбоо ууланyудай
субаан.
Хоорондуурнь
Ходоро сохиhон
Ангаракан:
Холоhоо дуулдана
Хонгёо тэрэнэй шааяан.
Тойроод — дүлиин хүбшэ,
Түглэ шэнэhэн, хуша.
Найман зүг тээш —
Намаг налхи хэбэртэй.
Үдхэл сагдуул, бургааhан,
Үүлэн мэтэ боргооhон.
Уулын оройгоор манан
Унана удаан тунан.
Һуулгаар адхаhан бороо
Һуужа үни ороо.
...Ангараканай эрьедэ —
Арбаад, хорёод майхан.
БАМ-ай барилгашадай
Байрануудынь аятайхан.
Үдэрөө дүүрэн ажаллажа,
Үдэшын сайда ороhон
Хүдэлмэришэд сугларжа,

Хүхинэлдэн hуунад [...]
Яhатан бүхэнэй хаш[...]
Яряан дуулдана, hон[...]
Украина,
Узбекистан,
Хадын орон, Хара д[...]
Казахстан —
Хамаг арадуудай
түлөөл[...]
Хамтараад hууна энд[...]
...Удангүй иигээд суу[...]
Уула хадые
шэшэрүүл[...]
Хойто-Муйска дабаа[...]
Ходоро сээжээ
нүхэлүүл[...]
Хүбшын хүйтэн орбо[...]
Хүдэр техникэ наяр[...]
Арбан табан модон[...]
Агы тоннель гаргаж[...]
Баатар шамбай эдэ
хү[...]
Балсан гараа шанга[...]
Баруун, зүүнhээ,
дээрэ[...]
Бараан хадые соолон[...]
...Хойто-Муйска дабаа[...]
Холбоо ууланyудай
суба[...]
Хоорондуурнь
Ходоро сохиhон
Ангар[...]
Холошье бэшэ тэрэ [...]
Хонгёо поездын суур[...]
Хоорондуурнь зэдалх[...]

УРАН ЗУРААША—БАМ-да

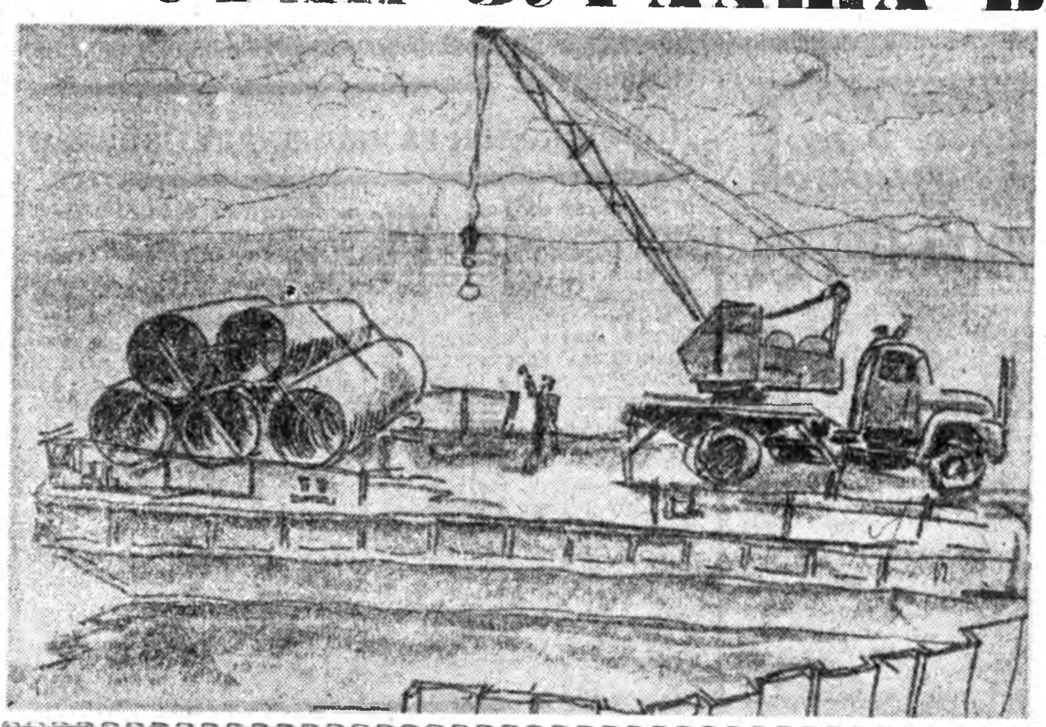

Залуу уран зурааша Валентин Архипов байгша оной июнь hарын hүүл багаар БАМ-ай барилгашадта айлшаар ошоhоноо hаяхана бусажа ерээ. БАМ-айхидта зорюулагдаhан графическа зурагуудай цикл болон барилгашадай портредүүдые бүтээхэ гэhэн зорилго тэрэ урдаа табиhан байгаа. БАМ-ай барилгашадта зорюулагдаhан залуу уран зураашадай Бүхэсоюзна выставкэ энэ үбэл Москва хотодо эмхидхэгдэхэ юм. Тус выставкэ дээрэ табигдаха бүтээлнүүд мүнөө үедэ шэлэгдэн абтажа байнхай. Залуу уран зурааша Валентин Архиповай хэдэн зурагуудые манай уншагшадай анхаралда дурадханабди.

ТЕАТРАЙ БАЙШАН ХЭЗЭЭ БАРИГДАХА ЮМ

Х. Н. Намсараевай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй драмын театрай шэнэ ордоной hуури табигдажа, торхонь бодхоогдоhоор хэдэн жэл боложо. Гоё ордон болохо хэбэртэй агша. Баригдаад байхадаа, ниислэл хотыемнай нилээдгүйхэн шэмэглэхэ hэн ха.

Гэхэ зуура, театрай ордоной барилга хэдэн жэлэй урда тээ зогсоогдошоо. Барилгын кран одоол бии болоод лэ, ажал урагшатайгаар ябуулагдажа, театрай коллектив шэнэ сезоноо шэнэ ордон соогоо эхилхэнь ёhотой гэжэ зүжэг хараха дуратайшуул жэл бүри дэмы хүлеэдэг болонхой.

Теэд «Хүндэтэ барилгашад! Социалис зөөриие нангинаар сахигты! гэhэн томо плакат хэниие уряалнаб? Баригдажа үрдингүй, бороо, hалхин, наран гурбанай хэлэгүй хүсэнhөө хуушаржа байhан барилгын түлөө хэн харюусадаг юм? Хэн барилгые түргэдхэжэ, хүсэндэнь оруулха ёhотой юм? Эдэ асуудалнуудта хэн харюусахаб?

Б. БАБУЕВ,
БГПИ-гэй студент.

ОНЬhОН ҮГЭНҮҮД

Ажал хэhэн ама тоhодохо,
Архи ууhан шоо үзүүлхэ.
Ажалша хүн алдартай,
Архинша хүн шоотой.
Зундаа шаргаяа заhа,
Үбэлдөө тэргэеэ бэлдэ.
Татаhанаа абажа амжа,
Тариhанаа хазажа амтала.
Хорон эдеэ бү бэлдэ,
Хоб үгэ бү хэлэ.
Найр наадан нажартаа
hайхан,
Нарин хээрэ адуундаа
hайхан.
Яраашье hаа,
Ябан hуужа бү эдеэлэ,
Ямбатайшье, hаа,
Яяр мууда бү дээрэлхэ.
Нагасын угhаа hамга
абабал,
Нара ногоо татажа
жаргаха.
Зээнэрэй угhаа hамга
абабал,
Зэлэ ногто хурлагдажа
магад.
Уhа түлеэнэй ойронь
hайн,
Ураг эльгэнэй холонь
hайн.

Б-М. ДЫШИНОВЭЙ
суглуулбариhаа.

ДОМОГ

МОЛОНТОЙ

Урайни урда сагта Молонтой гэжэ үбгэн ажаhууhан гэхэ. Залууhаа хойшо бүхэриг хүсэтэй, hүбэлгэн ухаансар, хүүршэ зугааша гэжэ суурхаhан. Нэгэтэ Эрлэн хаанда ошохо гэжэ шиидэбэ ха. Хойто үглөөниинь бухаяа зайдаар унаад, холын замда гараба. Харгыдань Эрлэн хаанай Альбаша хара хүбүүн уулзажа, алтан шара зүhэтэй морёо арайл шамай байлгаба.

— Амар мэндээ, Молонтой үбгэжөөл! — гэбэ Альбаша хара хүбүүн. — Али зүг шэглэжэ ябанабта?

— Эрлэн хаанда, Эхэлүүр хатанда ошожо ябанаб. Газар эзэмдэжэ hууха зүбшөөл эрихэм.

— Ухайш даа! Бишье баhа тиимэ гүйлтатай ябаналби. Теэд та үбгэрөөд байнат. Мүнөө хүнүүд бэе бэедээ сухалтай, ходо хэрүүл шууяа татажа байдаг болонхой. Та гансаараа газар уhаяа эзэмдэжэ шадахагүйт. Хэрбээ намайе туhамаршаар абаа hаатнай, хоюулаа ямаршьегүй hууха бэлэйбди, — гэбэ Альбаша хара хүбүүн.

— Зүб хэлэнэш. Хамтархадамнай яаха юм. Арсаха хүн байхагүй.

Тиигэжэ хоёр аяншад үгээ ойлголсоод, элдэб hониноо хүүнэн зугаалба.

— Ямаанай мяханай болотор, минии морин гунан ехэ дэлхэйе гурба дахин эрьежэ ерэдэг юм, — гэжэ Альбаша хара хүбүүн hайрхаба.

— Минии буха мүн баhа хурдаар гүйдэг юм. Дэлхэйн дүрбэн зүгтэ энэниием хүсэхэ юумэн байхагүй, — гэбэ Молонтой.

Альбаша хара хүбүүн Молонтойн бухые хүлhөөнь толгойдонь хүрэтэр хараад, дээрэлхүү янзатайгаар иигэжэ хэлэбэ:

— Пэ, энэ яндан бухатнай ябаганшье хүниие хүсэхэгүйл. Үбгэн хүн худалаар хэлэдэг юм аал?

— Тиигээ hаа боосолдое, — гэбэ Молонтой.

— Боосолдое!

— Юугээр?

— Толгой толгойгоорнь, гэбэ Молонтой.

Иигэжэ хэлсээд, хоёр зүг тээшэ харайлгажа, урид ерэhэн хүниинь боосоогоо шүүхэ гэлсэбэ. Альбаша хара хүбүүн алтан шара зүhэтэй мориндоо мордожо, шанха баруун зүг шэглэн, шорой тооhо бурьюулhаар табилуулба. Харин Молонтой үнөөхи байрадаа зогсоhоор зандаа. Альбаша хара хүбүүн тэнгэри газар хоёрой хоорондуур харайлгажа, тэнгэри нээрүүлгэбэ, газар доhолгобо, уhан далай долгитуулба. Хүн зон гайхалдажа, мэдэгдээгүй баатарые магтан, домоглон хөөрэлдэбэ. Харин байраhаашье хүдэлөөгүй зогсоhон Молонтой Бухаяа зүүн зүг тээшэ заланхай, боосооной урилдаанhаа hаяхана ерэhэн хэбэр үзүүлнэ. Энэ үедэ Альбаша хара хүбүүнэй морин дээрэhээ тоб гэжэ буубал даа.

— Та мүнөө болотор байрадаа зогсоhоор гүт? — гэбэ Альбаша хара хүбүүн.

— Юу хэлээ гээшэбта? Бүхы бүмбэрсэг дэлхэйе тойрожо гүйлгөөд, шамhаа урид ерээд байналби. Шинии эндэhээ гүйлгэжэ ошоходо минии буха толгойгоо баруун тээшэ хараад байгаа hэмнай, харин мүнөө зүүн тээшэ харанхай байна ха юм, — гэбэ Молонтой.

— Худалаар хэлэнэт. Танай наhанда худалаар хэлэхэ гэжэ гү? Эшхэбтэр гээшэнь.

— Сэгтэ-Сүмэр уулын хаяада гэдэhээ ходоро буудуулhан зэрлиг оро хэбтээ hэн. Тиихэдэ шара далайн эрьедэ баабгайда даруулhан буга тэршэлжэ хэбтээ бэлэй. Хажуугаарнь нэгэ хүниие арсалан үлдэжэ ябаа hэн. Та эдэниие хараа гү? — гэжэ Альбаша хара хүбүүн hонирхобо.

— Одоол зүб хэлэбэш. Тэрэ орыеш би буудаа hэм. Бутын гэдэhыень бухамни хүү мүргөөд, эбэрээрээ hэшэжэ хаяа бэлэй. Харин арсалан намда ходо үhэрилдэдэг Шамадаhан бүхые намнажа ябаа. Би тиигэжэ захяа hэм, — гэжэ Молонтой торднhогүй дуугарба.

Улаан хэлэтэй амитаниие урдаа оруулдаггүй Молонтой үбгэниие торгоожо ядаhан хүбүүн зүбшэбэ.

— Боосоогоо алдабаш. Алтан шара зүhэтэй морёо намда үгэхэ болоош, орондонь минии бухые аба, — гэбэ үбгэн.

Альбаша хара хүбүүн морёо үбгэжөөлдэ үгөөд, бухыень абаба.

— Бухамни үhэрүү муу зантай юм. Энээхэн түмбэгэр алха үгэхэм. Хэрбээ элдэбээр аашалаа hаань, хоёр эбэрэйнь хоорондуур сохижорхёорой. Тиихэдэшни харбаhан годли шэнги урагшаа шуумайха, — гэжэ Молонтой хэлээд, алтан шара зүhэтэй мориндо мордожо, зүүн зүг тээшэ харайлгажа ябашоо hэн.

Альбаша хара хүбүүн бухаяа унаба, теэд тэрэнь урагшаа ябабагүй. Хүбүүн үнөөхи алхаарнь хоёр эбэрэйнь хоорондуур буулгажархиба. Буха үхэн унашалай. Бухамни бодохогүйгөөр үхөө гэжэ hанаhан хүбүүн гэдэргээшье харангүй, шанха баруун зүг шэглээд ябашалай.

Уданшьегүй буха мэдээ орожо бодоод, Саян хаданууд тээшэ яаралгүйхэн гэшхэлбэ. Хүйлэн хүхэ буха боложо, хангил хабсагайн хоорондуур хоргодожо ябаhан гэхэ. Зүүнэй сухалтай тэнгэринүүд тэрэниие хүн зоной дунда бэдэрhэн гэхэ. Олоогүй hэн. Хүйлэн хүхэ буха Хон тайжа хаанай басагантай танилсажа, hэмээхэн уулзадаг болобо. Үдэртөө хаанай улаан-эреэн бухатай мүргэлдэжэ, хүсэ хабаяа туршалсадаг байгаа. Үдэрынь сэбэр гоё хүбүүн боложо, хаанай басагантай уулзажа, инаг дуран тухай хүүнэн зугаалдаг байhан юм гэхэ.

Бухайн малтаариhаа олдоhон Булагад угтан тухай дэлгэрhэн үльгэр домогой нэгэ hалаа нимэ юм гэжэ хэлсэгшэ.

С. П. БАЛДАЕВАЙ
суглуулбариhаа.

ПРАВДА БУРЯТИ[И]

Нэгэдэхи хуудаhан[...] «Түрүү зэргэдэ дабшаг[...] жэшээ даган» гэhэн т[...] бэшэг. «КПСС-эй Х[...] съездын угтамжада». Н[...] нютагуудhаа абтаhан м[...] риалнууд. ТАСС-ай hон[...]

Хоёрдохи хуудаhан[...] Г. Клепиковэй «Нөөсэн[...] шадамараар ашаглаха» [...] hэн статья. «Ургалтын [...] маар» — интервью. «Т[...] орон дотор».

Гурбадахи хуудаhан[...] «Байгаалиие нарин няг[...] сахин хамгаалха» — Е. [...] доровой статья. Бүмб[...] дэлхэйн hонин.

Дүрбэдэхи хуудаhан[...] Субботын үдэрэй занш[...] хуудаhан.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММ[А]
«Орбита». 10.05 [...] «Уран зураашад тухай [...] рөөнүүд». СССР-эй ар[...] уран зурааша К. Юон (ү[...]тэ). 10.30 — Регбигээр у[...] хоорондын мүрысөөн (ү[...]тэ). 11.10 — «Ехэ симф[...]ческа оркестрэй час» (ү[...]тэ). 12.30 — «Нямняа с[...] — мультфильм. 12.50 [...] Шэнэ hонин. 13.00 — «[...]надта, түрэлхидтэ!». 13.3[...] «АБВГДейка» (үнгэ[...] 14.00 — «Үглөөнэй п[...] — хүгжэмтэ программа ([...]гэтэ). 14.30 — «Элүүр [...] байлга» — эрдэм дэлгэр[...]гын программа. 15.00 [...] «Ан амитадай аймаг» (ү[...]тэ). 16.00 — «Майя П[...]сецкая хатарна». 16.30 [...] Забhарлалга. 16.40 — «Р[...]син гол үйлсэ» — у[...] hайханай документа[...] фильм (1-дэхи сери, үнгэ[...] «Эхин». 17.20 — «Ураг[...]гүй хулгайшад» — у[...] hайханай фильм. 18.30 [...] «Время». 19.00 — Хок[...]гээр СССР-эй чемпио[...] «Динамо (М) — «Спарт[...] (үнгэтэ). 21.15 — «Хүн [...]зар дэлхэй. Замбуулин[...] (үнгэтэ). 21.45 — «Хүгж[...]тэ календарь» (үнгэ[...] 22.15 — Уран зурааш[а] [...] Юон тухай хөөрөөн. 22.40 [...] «Арадай уран бэлиг». 23[...] — Забhарлалга. 23.30 [...] «Время». 24.00 — Футб[...] ЦСКА—«Динамо (М).

Редакторай орлогш[о]
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефон[ууд]
г. Улан-Удэ, ул. Лен[ина] 35, телефоны: приемная — 2-54-93, секретариат — 2-66-76, общественная прие[м]ная — 2-56-62.